KRIBHCO
Cooperative and beyond...

કૃષક સારથી

માસિક ન્યુઝલેટર
કૃષક ભારતી કો-ઓપરેટીવ લિમિટેડ (કૃભકો)

અંક ૩૯, માર્ચ - ૨૦૨૬

ભારતના ખેડૂતોનું સશક્તિકરણ: પીએમ-કિસાનનો ૨૨મો હપ્તો જાહેર કરાયો

'સહકારથી સમૃદ્ધિ': મંથન બેઠક ભારતની સહકારી ચળવળને મજબૂત કરે છે

સહકારી લોકશાહીનું સશક્તિકરણ: બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીઓની ચૂંટણીઓમાં પારદર્શિતા પર રાષ્ટ્રીય સેમિનાર

ફક્ત આંતરિક પરિભ્રમણ માટે

ડિરેક્ટરનો સંદેશ

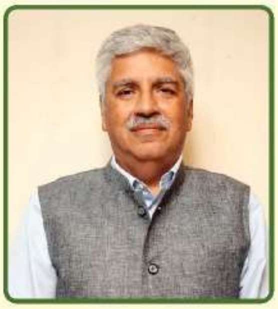

પ્રિય વાચકો,અમને કૃષક સારથિની ૩૯મી આવૃત્તિ રજૂ કરતા આનંદ થાય છે, જે વિકસિત ભારતના વિઝનને અનુરૂપ કૃષિ, ખાતર અને સહકારી ક્ષેત્રના મુખ્ય વિકાસ પર પ્રકાશ પાડે છે.

આ આવૃત્તિ માનનીય વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્ર મોદી દ્વારા પીએમ-કિસાન (PM-KISAN) ના ૨૨મા હપ્તાના વિતરણ સાથે એક મહત્વપૂર્ણ સીમાચિહ્નરૂપ છે, જેના દ્વારા ₹૧૮,૬૪૦ કરોડથી વધુ રકમ ૯.૩૨ કરોડથી વધુ ખેડૂતોના ખાતામાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી છે, જે ગ્રામીણ

નાણાકીય સુરક્ષાને મજબૂત બનાવે છે.માનનીય મંત્રી શ્રી અમિત શાહના નેતૃત્વમાં યોજાયેલી મંથન બેઠકમાં PACS (પેક્સ) મજબૂતીકરણ, વેરહાઉસિંગ, ડેરી અને ભારત ટેક્સી જેવી પહેલો દ્વારા સહકારી સંસ્થાઓની વધતી ભૂમિકા પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો, જે "સહકારથી સમૃદ્ધિ" ને પ્રોત્સાહન આપે છે.

અમે સહકારી ચૂંટણીઓમાં પારદર્શિતા પરના રાષ્ટ્રીય સેમિનાર પર પણ પ્રકાશ પાડ્યો છે, જે લોકશાહી શાસન અને જવાબદારીને મજબૂત બનાવે છે.

કૃભકો ગર્વ સાથે જણાવે છે કે તેની ફિલ્મ "ધ માર્ક ઓફ પ્રોગ્રેસ - યુનાઇટેડ ફાર્મર્સ" ને યુએસએ (USA) ના ફિલ્મ ફેસ્ટિવલમાં આંતરરાષ્ટ્રીય માન્યતા મળી છે.

આ વિકાસ ખેડૂતોને સશક્ત બનાવવા, સહકારી સંસ્થાઓને મજબૂત કરવા અને ટકાઉ વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટેની અમારી પ્રતિબદ્ધતાને પુનઃપુષ્ટ કરે છે.

Manish Kumar

મનીષ કુમાર
ડિરેક્ટર (માર્કેટિંગ), કૃભકો

એડિટરનો સંદેશ

પ્રિય વાચકો,અમને કૃષક સારથિની આ આવૃત્તિ રજૂ કરતા આનંદ થાય છે, જે કૃષિ ક્ષેત્રે પહોંચ વધારવા અને સહકારી જોડાણને મજબૂત કરવા માટે કૃભકો ના સતત પ્રયત્નો પર પ્રકાશ પાડે છે. નયા રાયપુર ખાતે નવી રાજ્ય કચેરી માટેનું ભૂમિપૂજન છત્તીસગઢમાં પ્રાદેશિક હાજરી અને સંકલન વધારવા તરફનું એક મહત્વપૂર્ણ પગલું છે.

નવી દિલ્હી ખાતે IARI માં પૂસા કૃષિ વિજ્ઞાન મેળા ૨૦૨૬ માં કૃભકો ની સહભાગિતાએ આધુનિક ખેતી પદ્ધતિઓ, ખાતરોનો સંતુલિત ઉપયોગ અને સીધા ખેડૂત જોડાણ દ્વારા ટકાઉ ખેતીને પ્રોત્સાહન આપવાની તેની પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવી હતી.

દક્ષિણના રાજ્યો માટે ઊટી ખાતે બિઝનેસ પ્લાન મીટિંગ ૨૦૨૬-૨૭ માં પ્રાદેશિક પ્રાથમિકતાઓની સમીક્ષા કરવામાં આવી અને શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન કરનારાઓનું સન્માન કરવામાં આવ્યું, જે એક કેન્દ્રિત અને સહકારી-સંચાલિત અભિગમને મજબૂત બનાવે છે.

કૃભકો ભવન ખાતે હોળી અને હાસ્ય કવિ સંમેલન સહિતની ઉજવણીઓએ જીવંતતા ઉમેરી અને સંસ્થાકીય એકતાને મજબૂત બનાવી.

આ પહેલો ખેડૂત સશક્તિકરણ, ટકાઉ કૃષિ અને સહયોગી કાર્ય સંસ્કૃતિ પ્રત્યે ક્રીભકોના સમર્પણને પ્રતિબિંબિત કરે છે.

ગજેન્દ્ર કુમાર
સંયુક્ત જી.એમ (માર્કેટિંગ & પીઆર) , કૃભકો

KRIBHCO
Cooperative and beyond...

સ્ટેટ માર્કેટીંગ મેનેજરનો સંદેશ

આત્મીય સહકારી મિત્રો,
કૃષક સારથીનું ૩૯ મું સંસ્કરણ આપની સમક્ષ મુકતા ખૂબ જ આનંદની લાગણી અનુભવીએ છીએ.

માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી દ્વારા રાષ્ટ્રના ખેડૂતો માટે PM-Kisan નો ૨૨ મો હપ્તો જાહેર કરી ખેડૂતોના ખાતામાં ૧૬,૬૪૦ કરોડથી વધુ રકમ ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી.

માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી દ્વારા 'ભારત ટેક્સ' ના સારથીઓ સાથે સંવાદ તથા કેન્દ્રીય કૃષિ તથા રસાયણ મંત્રાલય ની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓને આ અંકમાં સમાવવામાં આવી છે.

કૃભકોની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓને પણ આપની સમક્ષ મુકવાનો અમારો નમ્ર પ્રયાસ છે.

કૃષક સારથીની આ આવૃત્તિ આપ સર્વેને માહિતી સભર રહેશે.

જય સહકાર......

એસ.બી પંડયા
સ્ટેટ માર્કેટીંગ મેનેજર, કૃભકો

એક્સિક્યુટિવ ડિરેક્ટર (ઓપરેશન્સ) & પ્લાન્ટ હેડનો સંદેશ

કૃષક સારથીનું ૩૯મું સંસ્કરણ આપની સમક્ષ પ્રસ્તુત કરતા અમે અત્યંત હર્ષ અને ગૌરવની લાગણી અનુભવીએ છીએ. આ અંકમાં માર્ચ ૨૦૨૬ દરમિયાન કૃભકો પ્લાન્ટ અને ટાઉનશીપ, સુરત ખાતે યોજાયેલી વિવિધ શૈક્ષણિક, સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક ગતિવિધિઓની ઝલક પ્રસ્તુત કરવામાં આવી છે, જે આપણી સંસ્થાની પ્રગતિશીલતા અને સામુદાયિક ભાવનાનું પ્રતિક છે.

આ અંકનું મુખ્ય આકર્ષણ હોળી અને ધુળેટી પર્વની ભવ્ય ઉજવણી છે. શકુંતલમ ગ્રાઉન્ડ ખાતે આયોજિત 'ધુળેટી મિલન' કાર્યક્રમમાં રહેવાસીઓના વિશાળ જનસમૂહે ઉમંગભેર ભાગ લઈ એકતા અને ભાઈચારાનું સુંદર ઉદાહરણ પૂરું પાડ્યું હતું. આ ઉપરાંત, આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ નિમિત્તે 'કૃભકો લેડીઝ ક્લબ' (KLC) નું પુનઃ લોકાર્પણ એ સ્ત્રી સશક્તિકરણ અને પરિવારના સભ્યો વચ્ચે આત્મીયતા વધારવાની દિશામાં એક મહત્વનું કદમ છે.

સંસ્થાકીય ઉત્કૃષ્ટતા ક્ષેત્રે, એચઆરડી (HRD) વિભાગ દ્વારા કર્મચારીઓ માટે સુરક્ષા તાલીમ અને કૌશલ્ય વર્ધન કાર્યક્રમોની શ્રેણી યોજવામાં આવી હતી. જેમાં પ્રાથમિક સારવાર, ઓનરશિપ માઇન્ડસેટ અને ઇમોશનલ ઇન્ટેલિજન્સ જેવા વિષયો પર વિશેષ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું હતું, જે કર્મચારીઓની કાર્યક્ષમતા અને સુરક્ષા જાગૃતિ વધારવામાં મદદરૂપ થશે.

આશા છે કે આ અંક આપને સંસ્થાની સિદ્ધિઓ, સાંસ્કૃતિક વારસો અને કર્મચારી કલ્યાણની પ્રવૃત્તિઓથી માહિતગાર રાખશે. આ અંકને વધુ બહેતર બનાવવા માટે આપના અમૂલ્ય સૂચનો હંમેશા આવકાર્ય છે.

પી. ચંદ્ર મોહન
એક્સિક્યુટીવ ડિરેક્ટર
(ઓપરેશન્સ) & પ્લાન્ટ હેડ , કૃભકો

સંપાદક મંડળ

મનીષ કુમાર, ડિરેક્ટર (માર્કેટીંગ) &
ચેરમેન
ગજેન્દ્ર કુમાર, જોઈન્ટ જી.એમ (માર્કેટિંગ & પી.આર)
ચીફ એડિટર
ડૉ. તેજીન્દર સિંહ, જોઈન્ટ જી.એમ (માર્કેટિંગ)
મેમ્બર (એફ.એ.એસ)

શ્રી દેવીષ્ટ અગરવાલ, ડી.એમ (એમ.એસ)
મેમ્બર આઇટી અને ટેકનિકલ
શ્રી ગુરુપ્રસાદ હિરેમથ, ડી.એમ (માર્કેટિંગ)
એડિટિંગ, ડિઝાઇન અને સર્ક્યુલેશન
શ્રી એ. રવિચંદ્રન, ડી.એમ (એચ.આર)
એડિટિંગ, ડિઝાઇન અને સર્ક્યુલેશન

શ્રી મોહિત, ડી.એમ (માર્કેટિંગ)
સભ્ય-ઉદ્યોગ અપડેટ્સ
શ્રી મનોજ રેડ્ડી, એ.એમ (માર્કેટિંગ)
મેમ્બર કો-ઓપરેટિવે

માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ પીએમ-કિસાનનો ૨૨મો હપ્તો જાહેર કર્યો

માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ ૧૩ માર્ચ ૨૦૨૬ ના રોજ ગુવાહાટી, આસામથી પ્રધાનમંત્રી કિસાન સન્માન નિધિ (પીએમ-કિસાન) યોજનાનો ૨૨મો હપ્તો જાહેર કર્યો. આ હપ્તા હેઠળ, ડાયરેક્ટ બેનિફિટ ટ્રાન્સફર (DBT) દ્વારા દેશભરમાં ૯.૩૨ કરોડથી વધુ ખેડૂત પરિવારોના બેંક ખાતાઓમાં સીધી ₹૧૮,૬૪૦ કરોડથી વધુ રકમ ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી છે.

આ વિગતો શેર કરતા, માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તથા ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે જણાવ્યું હતું કે આ યોજના માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના નેતૃત્વ હેઠળ ખેડૂતોના કલ્યાણ પ્રત્યેની સરકારની મજબૂત પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવે છે. તેમણે પીએમ-કિસાનને "અન્નદાતા સન્માન" સુનિશ્ચિત કરવાની દિશામાં એક મહત્વપૂર્ણ પગલું ગણાવ્યું હતું.

મંત્રીશ્રીએ માહિતી આપી કે ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૯ માં યોજનાની શરૂઆતથી, પાત્ર ખેડૂતોના ખાતામાં ₹૪.૦૯ લાખ કરોડથી વધુની રકમ સીધી ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી છે. ૨૨મા હપ્તાની જાહેરાત સાથે, કુલ સંચિત ટ્રાન્સફર ₹૪.૨૭ લાખ કરોડને પાર કરી જશે, જે ખેડૂતોને સીધી આવક સહાય પૂરી પાડવાની દિશામાં એક નોંધપાત્ર સીમાચિહ્ન છે.

પીએમ-કિસાન હેઠળ, દરેક પાત્ર ખેડૂત પરિવારને દર વર્ષે ₹૬,૦૦૦ ત્રણ સમાન હપ્તામાં મળે છે, જે DBT દ્વારા સીધા તેમના બેંક ખાતામાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવે છે, જેનાથી પારદર્શિતા સુનિશ્ચિત થાય છે અને વચેટિયાઓ દૂર થાય છે.

આ યોજનાની સર્વસમાવેશક પહોંચ પર પ્રકાશ પાડતા, માનનીય કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે જણાવ્યું હતું કે ૨૨મા હપ્તા હેઠળ ૨.૧૫ કરોડથી વધુ મહિલા ખેડૂતોને નાણાકીય સહાય મળશે. તેમણે નોંધ્યું કે આ સહાય ખેડૂતોને બિયારણ, ખાતર અને જંતુનાશકો જેવા આવશ્યક કૃષિ ઇનપુટ્સ ખરીદવામાં મદદ કરે છે, તેમજ શિક્ષણ અને આરોગ્યસંભાળ સહિતની મહત્વપૂર્ણ ઘરગથ્થુ જરૂરિયાતોમાં પણ મદદરૂપ થાય છે.

મંત્રીશ્રીએ એ વાત પર પણ ભાર મૂક્યો કે પીએમ-કિસાન એ ટેક્નોલોજી-આધારિત અને પારદર્શક યોજના છે, જેને ભારતના ડિજિટલ પબ્લિક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરનું સમર્થન પ્રાપ્ત છે. ખેડૂતોની સુવિધા માટે, પીએમ-કિસાન પોર્ટલ પર "નો યોર સ્ટેટસ (KYS)" મોડ્યુલ શરૂ કરવામાં આવ્યું છે, જેનાથી લાભાર્થીઓ તેમની ચુકવણીની સ્થિતિ, પાત્રતા, આધાર લિંકિંગ અને ઇ-કેવાયસી (e-KYC) વિગતો એક જ જગ્યાએ ચકાસી શકે છે. ખેડૂતો ઘરે બેઠા તેમનું ઇ-કેવાયસી (e-KYC) પૂર્ણ કરી શકે તે માટે ફેસ-ઓથેન્ટિકેશન-આધારિત (ચહેરો ઓળખવાવાળી) મોબાઇલ એપ પણ લોન્ચ કરવામાં આવી છે.

આ ઉપરાંત, કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ મંત્રાલયે AI-આધારિત વોઇસ ચેટબોટ "કિસાન-ઈમિત્ર (Kisan-eMitra)" લોન્ચ કર્યું છે, જે ૧૧ પ્રાદેશિક ભાષાઓમાં પીએમ-કિસાનને લગતી માહિતી ૨૪×૭ પૂરી પાડે છે અને ખેડૂતોને તેમના પ્રશ્નોનું ઝડપથી નિરાકરણ લાવવામાં મદદ કરી રહ્યું છે.

માનનીય કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના નેતૃત્વમાં ખેડૂતોનું કલ્યાણ સરકારની નીતિના કેન્દ્રમાં છે. તેમણે એ વાત પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો કે પીએમ-કિસાન, પ્રધાનમંત્રી પાક વીમા યોજના, સોઇલ હેલ્થ કાર્ડ, કિસાન ક્રેડિટ કાર્ડનું વિસ્તરણ અને ન્યૂનતમ ટેકાના ભાવ (MSP) માં સતત વધારો જેવી પહેલ ભારતના ખેડૂતોના જીવનમાં સકારાત્મક પરિવર્તન લાવી રહી છે.

સહકાર મંત્રાલયના સમાચાર

મંથન બેઠક 'સહકારથી સમૃદ્ધિ' ના વિઝનને મજબૂત કરે છે

માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે ગુજરાતના ગાંધીનગરમાં "સહકારથી સમૃદ્ધિ" ની થીમ હેઠળ તમામ રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોના સહકાર મંત્રીઓને એકસાથે લાવીને ઉચ્ચ સ્તરીય મંથન બેઠકની અધ્યક્ષતા કરી. આ બેઠકનો ઉદ્દેશ્ય વર્ષ ૨૦૪૭ સુધીમાં સંપૂર્ણ વિકસિત ભારતના વિઝનને હાંસલ કરવામાં સહકારી મંડળીઓની ભૂમિકાને મજબૂત કરવાનો હતો.

આ પ્રસંગે, માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે ઇથેનોલ ઉત્પાદન, ઉર્જા પહેલ, ઓર્ગેનિક પોટાશ, વેરહાઉસ અને પ્રોટીન પાવડર પ્લાન્ટને લગતા ₹૨૯૫ કરોડના પ્રોજેક્ટ્સનું ઉદ્ઘાટન કર્યું અને શિલાન્યાસ કર્યો. તેમણે સહકારી પહેલો પરના પ્રદર્શનની પણ મુલાકાત લીધી હતી અને સહકારી ક્ષેત્રમાં શ્રેષ્ઠ પદ્ધતિઓ અને આંતરરાષ્ટ્રીય સહકારી વર્ષને ઉજાગર કરતો અહેવાલ બહાર પાડ્યો હતો.

આ કાર્યક્રમમાં માનનીય સહકાર રાજ્ય મંત્રી શ્રી કૃષ્ણપાલ ગુર્જર અને શ્રી મુરલીધર મોહોલ તેમજ વરિષ્ઠ અધિકારીઓ અને મહાનુભાવો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

સભાને સંબોધતા, માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે જણાવ્યું હતું કે માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના નેતૃત્વમાં, ભારત તમામ ક્ષેત્રોમાં ઝડપથી પ્રગતિ કરી રહ્યું છે અને આવનારા પચીસ વર્ષમાં વૈશ્વિક અર્થતંત્રને આકાર આપનારા ક્ષેત્રોમાં અગ્રેસર તરીકે ઉભરી રહ્યું છે. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે સહકારી ચળવળને મજબૂત કરવા માટે મંથન બેઠકનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેથી તે ૨૦૪૭ સુધીમાં વિકસિત ભારત નિર્માણના લક્ષ્યાંકમાં અર્થપૂર્ણ યોગદાન આપી શકે.

તેમણે વધુમાં નોંધ્યું કે ખરેખર વિકસિત રાષ્ટ્રને માત્ર આર્થિક સૂચકાંકો દ્વારા વ્યાખ્યાયિત કરી શકાય નહીં. તેમણે કહ્યું કે, વિકસિત ભારત એવું હશે જ્યાં ૧.૪ અબજ નાગરિકો ગૌરવ સાથે જીવતા હોય, અને આ વિઝનને હાંસલ કરવામાં સહકારી સંસ્થાઓ મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી શકે છે.

મુખ્ય ક્ષેત્રોના મહત્વ પર પ્રકાશ પાડતા, માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે જણાવ્યું હતું કે વ્યાપક રાષ્ટ્રીય પ્રગતિ સુનિશ્ચિત કરવા માટે કૃષિ, ગ્રામીણ વિકાસ અને પશુપાલનને મજબૂત બનાવવું આવશ્યક છે. તેમણે નોંધ્યું કે છેલ્લા ચાર વર્ષોમાં સરકારે સહકારી ક્ષેત્રને મજબૂત કરવા માટે વૈજ્ઞાનિક અભિગમ અપનાવ્યો છે, અને પ્રોત્સાહક પરિણામો મળવાના શરૂ થઈ ગયા છે.

અગ્રતા ધરાવતા ક્ષેત્રો પર ભાર મૂકતા, તેમણે દેશમાં અનાજ સંગ્રહ ક્ષમતાને નોંધપાત્ર રીતે વિસ્તારવાની જરૂરિયાત પર ભાર મૂક્યો. તેમના મતે, આવનારા વર્ષોમાં સંગ્રહ ક્ષમતા લગભગ ત્રણ ગણી વધારવી જોઈએ, અને આ વિસ્તરણનો ઓછામાં ઓછો બે-તૃતીયાંશ ભાગ સહકારી ક્ષેત્ર દ્વારા હાથ ધરવામાં આવવો જોઈએ. તેમણે ઉમેર્યું કે દેશભરમાં સર્વસુલભ સંગ્રહ વ્યવસ્થાની સ્થાપના માત્ર સહકારી સંસ્થાઓ દ્વારા જ શક્ય છે.

તેમણે સૂચન કર્યું કે તાલુકા કક્ષાની સહકારી ડેરીઓ, રાજ્ય માર્કેટિંગ ફેડરેશનો, જિલ્લા સહકારી બેંકો અને જિલ્લા ખરીદ-વેચાણ સંઘો જેવી સંસ્થાઓએ મોટા વેરહાઉસ બનાવવામાં સક્રિયપણે ભાગ લેવો જોઈએ. તેમણે કહ્યું કે, પ્રાપ્તિ, સંગ્રહ અને વિતરણ પ્રણાલીઓને પ્રાદેશિક સ્તરે સંરેખિત કરવાથી પરિવહન ખર્ચમાં ૩૦-૪૦ ટકાનો ઘટાડો કરવામાં મદદ મળી શકે છે.

માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે રાજ્યોને બંધ પડેલી સુગર મિલોને પુનર્જીવિત કરવા અને વૈવિધ્યકરણની તકો શોધવા પણ આહ્વાન કર્યું હતું. તેમણે નોંધ્યું કે સફળ પ્રયોગો દર્શાવે છે કે સુગર મિલો ખાતર અને ગેસ સહિત અગિયાર (૧૧) જેટલી વિવિધ પ્રોડક્ટ્સનું ઉત્પાદન કરી શકે છે. આવા વૈવિધ્યકરણને સરળ બનાવવા માટે રાષ્ટ્રીય સ્તરની સહકારી સંસ્થાની રચના કરવામાં આવી છે, અને આ પહેલ માટેનું ઓપરેશનલ માળખું ટૂંક સમયમાં ફાઇનલ કરવામાં આવશે.

"સહકારમાં સહકાર" (Cooperation Amongst Cooperatives) ની વિભાવના પર પ્રકાશ પાડતા, તેમણે તમામ સહકારી સંસ્થાઓને તેમના બેંક ખાતા જિલ્લા સહકારી બેંકોમાં જાળવવા વિનંતી કરી. તેમણે એવી પણ માહિતી આપી કે સહકારી બેંકોને કેન્દ્ર સરકારની યોજનાઓના અમલીકરણ માટે નોડલ એજન્સીઓ બનાવી શકાય છે, અને રાજ્ય સરકારોએ એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે પીએમ-કિસાન અને વૃદ્ધાવસ્થા પેન્શન જેવી યોજનાઓ હેઠળનું ભંડોળ આ બેંકો દ્વારા જ ફાળવવામાં આવે.

કેન્દ્રીય મંત્રીએ છૂટક કામદારો, સુથારો, પ્લમ્બર અને ઇલેક્ટ્રિશિયનો માટે સહકારી સંસ્થાઓ સ્થાપવાની યોજનાની પણ જાહેરાત કરી, જેથી તેઓને યોગ્ય મહેનતાણું અને કામ કરવાની સારી સ્થિતિ મળી શકે. તેમણે વિશ્વાસ વ્યક્ત કર્યો કે આવનારા વર્ષોમાં દેશની ૪૦ ટકાથી વધુ વસ્તી સહકારી ક્ષેત્ર સાથે જોડાશે.

નવી પહેલો વિશે બોલતા, માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે જણાવ્યું હતું કે સહકારી-આધારિત ટેક્સી સેવા, 'ભારત ટેક્સી', ટૂંક સમયમાં દેશભરના દરેક મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન શહેરમાં વિસ્તરશે. ત્રણ (૩) લાખથી વધુ ડ્રાઇવરો પહેલાથી જ આ પ્લેટફોર્મ સાથે જોડાઈ ચૂક્યા છે, જેનો ઉદ્દેશ્ય ડ્રાઇવરો અને મુસાફરો બંનેને લાભ પહોંચાડવાનો છે. કૃષક ભારતી કોઓપરેટિવ લિમિટેડ (ક્રિભકો) પણ ભારત ટેક્સીના સહ-પ્રમોટર છે.

બેઠક દરમિયાન વિવિધ સહકારી પહેલોની પ્રગતિ અને ભાવિ કાર્યયોજનાઓ પર વિગતવાર પ્રેઝન્ટેશન આપવામાં આવ્યા હતા. ગ્રામીણ અર્થતંત્રને વેગ આપવા માટે બે (૨) લાખ નવી બહુહેતુક પ્રાથમિક કૃષિ ધિરાણ મંડળીઓ (PACS - પેક્સ), ડેરી અને મત્સ્યપાલન સહકારી સંસ્થાઓ સ્થાપવા પર ચર્ચા કેન્દ્રિત કરવામાં આવી હતી.

આ બેઠકમાં ખેડૂતો માટે બહેતર સંગ્રહ, ભાવ સ્થિરતા અને બજાર સુધી સારી પહોંચ સુનિશ્ચિત કરવા માટે વિશ્વની સૌથી મોટી અનાજ સંગ્રહ યોજના હેઠળ આધુનિક વેરહાઉસના રાષ્ટ્રવ્યાપી નેટવર્કના વિસ્તરણ પર પણ ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો.

સહકારી સંસ્થાઓ દ્વારા નિકાસ, સજીવ ખેતી અને ગુણવત્તાયુક્ત બિયારણના પુરવઠાને પ્રોત્સાહન આપવા માટે નેશનલ કોઓપરેટિવ એક્સપોર્ટ્સ લિમિટેડ (NCEL), નેશનલ કોઓપરેટિવ ઓર્ગેનિક્સ લિમિટેડ (NCOL) અને ભારતીય બીજ સહકારી સમિતિ લિમિટેડ (BBSSL) જેવી નવી રચાયેલી રાષ્ટ્રીય સહકારી સંસ્થાઓમાં સક્રિયપણે ભાગ લેવા રાજ્યોને પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવ્યા હતા.

ચર્ચાઓમાં રાજ્યના સહકારી કાયદાઓમાં સુધારા, ૯૭મા બંધારણીય સુધારાને અનુરૂપ મોડલ કોઓપરેટિવ એક્ટ અપનાવવા, સહકારી સુગર મિલોની નાણાકીય સદ્ધરતામાં સુધારો કરવા, ડેરી ક્ષેત્રમાં સર્ક્યુલારિટી અને ટકાઉપણાને પ્રોત્સાહન આપવા અને અમૂલ (Amul) અને એનડીડીબી (NDDB) ના સહયોગથી ડેરી સહકારી મંડળીઓના વિસ્તરણને પણ આવરી લેવામાં આવ્યું હતું.

અન્ય મહત્વના વિષયોમાં કઠોળ અને મકાઈના ઉત્પાદનને પ્રોત્સાહન આપવું, સહકારી બેંકો દ્વારા સામનો કરવામાં આવતા પડકારોને પહોંચી વળવું, શેર કરેલ સેવા સંસ્થાઓ (SSE) અને અમ્બ્રેલા સ્ટ્રક્ચરને મજબૂત બનાવવું, સભ્યપદ અને જાગૃતિ ઝુંબેશનો વિસ્તાર કરવો અને સહકારી ચળવળ માટે અસરકારક મીડિયા અને સંચાર વ્યૂહરચના વિકસાવવાનો સમાવેશ થાય છે.

બેઠકમાં PACS અને RCS કચેરીઓના કોમ્પ્યુટરાઈઝેશન, નેશનલ કોઓપરેટિવ ડેટાબેઝના ઉપયોગ, માનવ સંસાધન વિકાસ અને તાલીમ, અને નેશનલ કોઓપરેટિવ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન (NCDC) યોજનાઓના બહેતર અમલીકરણ અંગે રાજ્યોની અપેક્ષાઓની પણ સમીક્ષા કરવામાં આવી હતી.

માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહનો 'ભારત ટેક્સી' ના સારથીઓ સાથે સંવાદ કાર્યક્રમ

નવી દિલ્હીમાં આયોજિત 'ભારત ટેક્સી'ના સારથીઓ સાથેના સંવાદ કાર્યક્રમમાં માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે સારથીઓ (ડ્રાઇવરો) સાથે સીધી વાતચીત કરતા સહકાર-આધારિત આ પહેલના ઉદ્દેશ્ય અને મહત્વ પર પ્રકાશ પાડ્યો. તેમણે કહ્યું કે સહકારીતાનો મૂળ સિદ્ધાંત એ છે કે જે મહેનત કરે છે, તેને જ નફામાં ભાગીદારી મળવી જોઈએ. આ જ વિચાર સાથે 'ભારત ટેક્સી'ની શરૂઆત કરવામાં આવી છે, જેનો ઉદ્દેશ્ય ડ્રાઇવર ભાઈઓ-બહેનોને માત્ર ડ્રાઇવર નહીં પરંતુ કંપનીના ભાગીદાર અને માલિક બનાવવાનો છે. આ પહેલમાં કૃષક ભારતી કોઓપરેટિવ લિમિટેડ (કૃભકો) પણ સહ-પ્રમોટર તરીકે જોડાયેલ છે.

માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે જણાવ્યું કે 'ભારત ટેક્સી' માત્ર એક ટેક્સી સેવા નથી, પરંતુ આ પહેલ ડ્રાઇવર ભાઈઓ-બહેનોને સન્માન સાથે 'સારથી' તરીકે સ્થાપિત કરવાનો પ્રયાસ છે. તેમણે કહ્યું કે 'સારથી' શબ્દ સન્માન અને સ્વાભિમાનનું પ્રતીક બનશે અને સમાજમાં તેમની ભૂમિકાને નવી ઓળખ આપશે.

તેમણે જણાવ્યું કે આગામી ૩ વર્ષમાં દેશના દરેક મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનમાં 'ભારત ટેક્સી' સેવા ઉપલબ્ધ કરાવવાનું લક્ષ્ય રાખવામાં આવ્યું છે. આ પહેલ દ્વારા ટેક્સી ક્ષેત્રમાં કાર્યરત લાખો ડ્રાઇવરોને સહકારિતાના માધ્યમથી આર્થિક રીતે સશક્ત બનાવવાનો માર્ગ મોકળો થશે.

માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે જણાવ્યું કે 'ભારત ટેક્સી'ની સ્થાપના દેશની ૫ મોટી સહકારી સંસ્થાઓ (ક્રિભકો, ઇફકો, GCMMF (અમૂલ), નાબાર્ડ અને NCDC) ના સહયોગથી કરવામાં આવી છે.

આ વ્યવસ્થામાં જે પણ ડ્રાઇવર આમાં ભાગીદાર બનવા માંગશે, તે ₹૫૦૦ નો શેર લઈને તેના સભ્ય અને માલિક બની શકશે. તેમણે કહ્યું કે જ્યારે 'ભારત ટેક્સી'ના બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની રચના થશે, ત્યારે તેમાં સારથીઓ માટે પણ પ્રતિનિધિત્વ સુનિશ્ચિત કરવામાં આવશે, જેથી તેઓ જાતે જ પોતાના હિતોનું રક્ષણ કરી શકે.

તેમણે સ્પષ્ટ કર્યું કે 'ભારત ટેક્સી'નો ઉદ્દેશ્ય કોઈ ખાનગી કંપનીની જેમ મહત્તમ નફો કમાવવાનો નથી, પરંતુ સારથીઓને સશક્ત બનાવવાનો છે. કારણ કે તેના શેર અને માલિકી ખુદ સારથીઓ પાસે હશે, તેથી તેની નીતિઓ પણ સારથીઓના હિતોને ધ્યાનમાં રાખીને ઘડવામાં આવશે. તેમણે કહ્યું કે આ પહેલ સારથીઓની ક્ષમતાનો વિકાસ કરશે, તેમનું શોષણ નહીં કરે.

રેવન્યુ મોડલ વિશે માહિતી આપતાં માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે જણાવ્યું હતું કે કુલ આવકના ૨૦ ટકા 'ભારત ટેક્સી'ના ખાતામાં સારથીઓની મૂડી તરીકે જમા થશે, જ્યારે બાકીની ૮૦ ટકા રકમ ટેક્સી દ્વારા કાપવામાં આવેલા કિલોમીટરના આધારે સીધી સારથીઓના ખાતામાં જશે. પ્રારંભિક ૩ વર્ષમાં આ રકમનો ઉપયોગ 'ભારત ટેક્સી'ના વિસ્તરણ માટે કરવામાં આવશે અને ત્યારપછી થતા નફાનો મોટાભાગનો હિસ્સો સારથીઓને પાછો મળશે.

તેમણે કહ્યું કે 'ભારત ટેક્સી' એ સહકારી ચળવળનું એક મહત્વપૂર્ણ પગલું છે. આ અંતર્ગત સારથીઓની ટેક્સીને મોર્ગેજ કરાવીને સહકારી બેંકો મારફતે સરળ ધિરાણ (લોન) અને વીમા સુવિધાઓ પણ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવશે.

પારદર્શિતાને આ સેવાની મુખ્ય વિશેષતા ગણાવતા માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે કહ્યું કે નોટિફિકેશન દ્વારા સારથીઓને દરેક માહિતી ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવશે, જેથી 'ભારત ટેક્સી' વિશ્વની સૌથી પારદર્શક કેબ સેવાઓમાંની એક બની શકશે. સાથે જ વાહનની કિંમત, ઇંધણનો વપરાશ અને ન્યૂનતમ નફાને ધ્યાનમાં રાખીને કિલોમીટરના આધારે એક લઘુત્તમ દર (બેઝ રેટ) નક્કી કરવામાં આવશે.

મહિલા સશક્તિકરણની દિશામાં પણ 'ભારત ટેક્સી' એક મહત્વપૂર્ણ પહેલ છે. 'સારથી દીદી' સુવિધા દ્વારા મહિલા ડ્રાઇવરોને આત્મનિર્ભર બનવાની તક મળશે તથા મહિલા મુસાફરો અને સારથીઓની સુરક્ષા સુનિશ્ચિત કરવામાં આવશે. ભવિષ્યમાં 'ભારત ટેક્સી' એપમાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવશે કે એકલી મહિલા મુસાફર 'સારથી દીદી'ને પ્રાથમિકતા આપી શકે.

સારથીઓની સમસ્યાઓના નિરાકરણ માટે 'ભારત ટેક્સી'ની વેબસાઈટ પર એક ફરિયાદ વિન્ડો પણ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવશે, જ્યાં સારથી મોબાઈલ નંબર દ્વારા લોગ-ઈન કરીને પોતાની સમસ્યાઓ નોંધાવી શકશે. આ સૂચનોના આધારે નીતિઓમાં જરૂરી સુધારા કરવામાં આવશે.

અંતમાં માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે સારથીઓને આહ્વાન કર્યું કે તેઓ પોતાને માત્ર ડ્રાઇવર ન કહે, પરંતુ ગર્વ સાથે 'સારથી' તરીકે પોતાની ઓળખ બનાવે. તેમણે કહ્યું કે સમાજમાં સારથીઓ પ્રત્યે સન્માનની ભાવના વિકસાવવી એ પણ આ પહેલનો મહત્વનો ઉદ્દેશ્ય છે.

તેમણે એમ પણ કહ્યું કે ટેક્સી ક્ષેત્રની વર્તમાન સમસ્યાઓનું સમાધાન નવી સિસ્ટમ વિકસાવવાથી જ શક્ય છે. 'ભારત ટેક્સી'નો ઉદ્દેશ્ય માત્ર ગ્રાહકોને વધુ સારી સેવા પૂરી પાડવાનો જ નથી, પરંતુ સારથીઓના કલ્યાણ અને સન્માનને સુનિશ્ચિત કરવાનો પણ છે. આ માટે સારથીઓ સાથે સંવાદની પ્રક્રિયા ઓનલાઈન, ઓફલાઈન અને કોલ સેન્ટર દ્વારા સતત ચાલુ રાખવામાં આવશે.

KRIBHCO
Cooperative and beyond...

માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે ઓડિશામાં મોટા વિકાસ પ્રોજેક્ટ્સનું ઉદ્ઘાટન કર્યું

માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે ઓડિશાના ભુવનેશ્વરમાં નેશનલ ડેરી ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ (NDDB), ઓડિશા સ્ટેટ કોઓપરેટિવ મિલ્ક પ્રોડ્યુસર્સ ફેડરેશન (OMFED) અને ઓડિશા સરકારને લગતી અનેક મુખ્ય વિકાસ પહેલોનું ઉદ્ઘાટન અને શિલાન્યાસ કર્યો. આ પ્રસંગે, તેમણે પારાદીપ ખાતે સલ્ફ્યુરિક એસિડ પ્લાન્ટ-૩ નું પણ ઉદ્ઘાટન કર્યું અને સહકારી વિકાસ સેમિનારને સંબોધિત કર્યો.

આ કાર્યક્રમમાં કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી ધર્મેન્દ્ર પ્રધાન અને ઓડિશાના મુખ્યમંત્રી શ્રી મોહન ચરણ માઝી સહિત અનેક મહાનુભાવો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. સભાને સંબોધતા, માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે આ પ્રસંગને ઓડિશાની વિકાસ યાત્રામાં એક મહત્વપૂર્ણ સીમાચિહ્ન ગણાવ્યો, અને નોંધ્યું કે એક જ દિવસમાં ₹૩,૭૭૦ કરોડથી વધુના પ્રોજેક્ટ્સનું ઉદ્ઘાટન અથવા શિલાન્યાસ કરવામાં આવ્યો હતો.

આ પહેલો બહુવિધ ક્ષેત્રોને આવરી લે છે અને તેનાથી ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર મજબૂત થવાની, સંસ્થાકીય ક્ષમતામાં વધારો થવાની અને રાજ્યમાં આર્થિક વૃદ્ધિને વેગ મળવાની અપેક્ષા છે. કાર્યક્રમના ભાગરૂપે, ઓડિશામાં નેશનલ ફોરેન્સિક સાયન્સિસ યુનિવર્સિટી (NFSU) ના કેમ્પસનો શિલાન્યાસ કરવામાં આવ્યો હતો, જ્યારે એક કામચલાઉ કેમ્પસનું પણ ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું હતું. આ સંસ્થા લગભગ 30 વિશેષ અભ્યાસક્રમો પ્રદાન કરશે અને અંદાજે ૨,૫૦૦ વિદ્યાર્થીઓને શૈક્ષણિક તકો પૂરી પાડશે, જે ફોરેન્સિક વિજ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં કુશળ માનવબળના વિકાસમાં યોગદાન આપશે.

ગ્રામીણ વિકાસમાં સહકારી ક્ષેત્રના મહત્વ પર પ્રકાશ પાડતા માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે જણાવ્યું હતું કે સહકાર મંત્રાલય અને ઓડિશા સરકાર સફળ અમૂલ મોડલથી પ્રેરિત થઈને રાજ્યના દરેક ગામમાં મજબૂત સહકારી ઇકોસિસ્ટમ બનાવવા માટે સંયુક્ત રીતે કામ કરશે. તેમણે કહ્યું કે ડેરી સહકારી મંડળીઓના વિસ્તરણથી ગ્રામીણ આજીવિકા મજબૂત બનશે અને ખેડૂતો અને ગ્રામીણ સમુદાયો, ખાસ કરીને મહિલાઓ માટે નવી તકો ઊભી થશે.
કાર્યક્રમ દરમિયાન, ઇફકો (IFFCO) ના પારાદીપ યુનિટ ખાતે સલ્ફ્યુરિક એસિડ પ્લાન્ટ-૩ નું પણ ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું હતું, જે ખાતર અને રાસાયણિક ઉદ્યોગો માટે એક મહત્વપૂર્ણ ઇનપુટ એવા સલ્ફ્યુરિક એસિડ માટે સ્થાનિક ઉત્પાદન ક્ષમતાને મજબૂત કરશે તેવી અપેક્ષા છે.

ભારતના વ્યાપક વિકાસ માર્ગ વિશે બોલતા, માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે નોંધ્યું કે ભારત સરકારે તાજેતરના વર્ષોમાં વૈશ્વિક આર્થિક જોડાણને મજબૂત કરવા અને વેપારની તકોને વેગ આપવા માટે અનેક મુક્ત વેપાર કરારો (FTAs) પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે. તેમણે એ વાત પર પણ પ્રકાશ પાડ્યો કે ભારત વિશ્વની સૌથી ઝડપથી વિકસતી મોટી અર્થવ્યવસ્થાઓમાંની એક બની રહ્યું છે, જે દેશની મજબૂત વિકાસ ગતિને દર્શાવે છે.

પોતાના સંબોધનના અંતે, માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે ભારત સરકાર અને ઓડિશા સરકાર સહકારી મોડલ દ્વારા વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટે સાથે મળીને કામ કરવાનું ચાલુ રાખશે, જેથી રાજ્યભરના ખેડૂતો, ગ્રામીણ સમુદાયો અને ખાસ કરીને મહિલાઓને ફાયદો થશે.

બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીઓની ચૂંટણીઓમાં પારદર્શિતા અને નિષ્પક્ષતા પર રાષ્ટ્રીય સેમિનાર

નવી દિલ્હીના વિજ્ઞાન ભવનમાં સહકાર મંત્રાલય હેઠળના સહકારી ચૂંટણી સત્તામંડળ (CEA) દ્વારા "બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીઓની ચૂંટણીઓમાં પારદર્શિતા અને શુચિતા (નિષ્પક્ષતા)" વિષય પર એક મહત્વપૂર્ણ રાષ્ટ્રીય સેમિનારનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ સેમિનારમાં દેશભરની બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીઓના અધ્યક્ષો, મુખ્ય કાર્યકારી અધિકારીઓ (CEO), નિર્દેશક મંડળના સભ્યો, રિટર્નિંગ ઓફિસરો, જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટ, રાજ્ય સહકારી ચૂંટણી સત્તામંડળોના પ્રતિનિધિઓ, સહકારી ક્ષેત્રના નિષ્ણાતો અને કેન્દ્ર તથા રાજ્ય સરકારોના વરિષ્ઠ અધિકારીઓ સહિત અનેક હિતધારકોએ ભાગ લીધો હતો.

આ સેમિનારને સહકારી ક્ષેત્રમાં પારદર્શિતા, નિષ્પક્ષતા અને લોકશાહી વ્યવસ્થાને મજબૂત બનાવવાની દિશામાં એક મહત્વપૂર્ણ પહેલ તરીકે જોવામાં આવી રહ્યો છે.

"સહકારથી સમૃદ્ધિ" ના વિઝનને મળી રહી છે નવી ગતિ

આ પ્રસંગે પોતાના સંબોધનમાં માનનીય સહકાર રાજ્ય મંત્રી શ્રી કૃષ્ણપાલ ગુર્જરે જણાવ્યું હતું કે આ સેમિનાર સહકારી ચળવળ માટે એક ઐતિહાસિક પહેલ છે. તેમણે કહ્યું કે પહેલીવાર દેશભરની બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીઓના પ્રતિનિધિઓ એક જ મંચ પર એકત્ર થયા છે, જેથી સહકારી ચૂંટણીઓમાં પારદર્શિતા અને નિષ્પક્ષતાને મજબૂત કરવા પર વ્યાપક ચર્ચા કરી શકાય.

તેમણે કહ્યું કે માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના "સહકારથી સમૃદ્ધિ" ના વિઝન અને માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહના માર્ગદર્શન હેઠળ ભારત સરકાર સહકારી ક્ષેત્રને સશક્ત બનાવવા માટે સતત સુધારાત્મક પગલાં લઈ રહી છે. આ પ્રયાસોનો ઉદ્દેશ્ય સહકારી સંસ્થાઓને વધુ પારદર્શક, જવાબદાર અને લોકશાહી બનાવવાનો છે, જેથી તેઓ આત્મનિર્ભર ભારત અને વિકસિત ભારત ૨૦૪૭ ના લક્ષ્યાંકને પ્રાપ્ત કરવામાં મહત્વપૂર્ણ યોગદાન આપી શકે.

સહકારી ચૂંટણી સત્તામંડળની મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા

માનનીય શ્રી કૃષ્ણપાલ ગુર્જરે જણાવ્યું કે મલ્ટી-સ્ટેટ કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝ (સુધારા) અધિનિયમ, ૨૦૨૩ ના માધ્યમથી સહકારી ક્ષેત્રમાં ઘણા મહત્વપૂર્ણ સુધારા કરવામાં આવ્યા છે. આ જ ક્રમમાં એક સ્વતંત્ર સહકારી ચૂંટણી સત્તામંડળ (CEA) ની સ્થાપના કરવામાં આવી, જેને ૧૧ માર્ચ ૨૦૨૪ ના રોજ ઔપચારિક રીતે અધિસૂચિત કરવામાં આવી.

આ સત્તામંડળને બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીઓમાં સ્વતંત્ર, નિષ્પક્ષ અને પારદર્શક ચૂંટણી સુનિશ્ચિત કરવાની જવાબદારી સોંપવામાં આવી છે. તેમણે જણાવ્યું કે અત્યાર સુધીમાં સત્તામંડળ દ્વારા લગભગ ૨૪૦ ચૂંટણીઓ સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરવામાં આવી છે, જ્યારે લગભગ ૭૦ ચૂંટણીઓ હાલમાં પ્રગતિમાં છે. આગામી નાણાકીય વર્ષમાં લગભગ ૧૩૦ વધુ ચૂંટણીઓ યોજાય તેવી શક્યતા છે, જેનાથી સહકારી સંસ્થાઓમાં લોકશાહી વ્યવસ્થા વધુ મજબૂત બનશે.

મહિલાઓ અને વંચિત વર્ગોની વધતી ભાગીદારી

સુધારેલા અધિનિયમ હેઠળ, સહકારી સંસ્થાઓના નિર્દેશક મંડળમાં મહિલાઓ માટે ૨ (બે) બેઠકો અને અનુસૂચિત જાતિ તથા અનુસૂચિત જનજાતિ માટે ૧-૧ (એક-એક) બેઠક અનામત રાખવામાં આવી છે. આનાથી સહકારી સંસ્થાઓના સંચાલનમાં સર્વસમાવેશકતા અને વિવિધતાને પ્રોત્સાહન મળી રહ્યું છે.

અત્યાર સુધી યોજાયેલી ચૂંટણીઓમાં મહિલાઓ માટે આરક્ષિત ૬ (છ) બેઠકો અને અનુસૂચિત જાતિ/જનજાતિ માટે આરક્ષિત ૧૩ (તેર) બેઠકો હજુ ખાલી છે, જેને ભરવા માટે સહકાર મંત્રાલય જરૂરી પગલાં લઈ રહ્યું છે.

સહકારી બેન્કિંગ ક્ષેત્રમાં પણ સુધારા

માનનીય શ્રી કૃષ્ણપાલ ગુર્જરે જણાવ્યું કે બેન્કિંગ રેગ્યુલેશન (સુધારા) અધિનિયમ, ૨૦૨૫ દ્વારા બહુ-રાજ્ય સહકારી બેંકો સહિત અન્ય સહકારી બેંકોના નિર્દેશક મંડળોના કાર્યકાળને બંધારણની કલમ ૨૪૩ZJ (243ZJ) ને અનુરૂપ કરવામાં આવ્યો છે. આ સાથે એવી જોગવાઈ પણ કરવામાં આવી છે કે સહકારી બેંકો તેમના ઓડિટર્સ (લેખા પરીક્ષકો) ની નિમણૂક સેન્ટ્રલ રજિસ્ટ્રાર દ્વારા મંજૂર કરાયેલ પેનલમાંથી કરશે, જેથી નાણાકીય પારદર્શિતા અને જવાબદેહી વધુ મજબૂત કરી શકાય.

આ ઉપરાંત, નવી જોગવાઈ મુજબ બહુ-રાજ્ય સહકારી બેંકોના નિર્દેશકો સતત ૧૦ (દસ) વર્ષથી વધુ સમય માટે પદ પર રહી શકશે નહીં, જેનાથી નવા અને યુવા નેતૃત્વને આગળ આવવાની તક મળશે.

સહકારી લોકપાલ વ્યવસ્થાથી સભ્યોને સુરક્ષા

સહકારી મંડળીઓના સભ્યોના હિતોના રક્ષણ માટે મલ્ટી-સ્ટેટ કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૨૦૦૨ માં સુધારા બાદ સહકારી લોકપાલની નિમણૂક કરવામાં આવી છે. ૫ માર્ચ ૨૦૨૪ ના ગેઝેટ નોટિફિકેશન દ્વારા આ વ્યવસ્થા લાગુ કરવામાં આવી.

સહકારી લોકપાલ સભ્યો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદોની તપાસ કરે છે અને સહકારી માહિતી અધિકારીઓના આદેશો સામેની અપીલ પર પણ નિર્ણય આપે છે. અત્યાર સુધીમાં ૩૮ હજારથી વધુ ફરિયાદો મળી છે, જેમાંથી મોટી સંખ્યામાં ફરિયાદોનું નિરાકરણ લાવવામાં આવ્યું છે.

ચૂંટણી પ્રક્રિયામાં પારદર્શિતાની જરૂરિયાત

આ પ્રસંગે માનનીય સહકારી ચૂંટણી સત્તામંડળના અધ્યક્ષ શ્રી દેવેન્દ્ર કુમાર સિંહે જણાવ્યું કે સત્તામંડળ તેના ૩જા (ત્રીજા) વર્ષમાં પ્રવેશી ચૂક્યું છે અને આ દરમિયાન દેશભરમાં સહકારી સંસ્થાઓની ચૂંટણીઓ સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરાવીને મહત્વ પૂર્ણ અનુભવ પ્રાપ્ત કર્યો છે.

તેમણે કહ્યું કે સહકારી સંસ્થાઓ લોકશાહી સભ્ય નિયંત્રણના સિદ્ધાંત પર આધારિત હોય છે, તેથી ચૂંટણી પ્રક્રિયા પારદર્શક, સહભાગી અને વિશ્વસનીય હોવી અત્યંત આવશ્યક છે. તેમણે એમ પણ કહ્યું કે સહકારી મંડળીઓના પેટાનિયમોમાં સ્પષ્ટતા હોવી જરૂરી છે, જેથી મતદાન અધિકાર, સક્રિય સભ્યપદ અને ચૂંટણી લડવાની પાત્રતા જેવા વિષયો પર કોઈપણ પ્રકારનો વિવાદ ન થાય.

ટેકનિકલ સત્રોમાં થઈ સાર્થક ચર્ચા

સેમિનાર દરમિયાન ૨ (બે) ટેકનિકલ સત્રોનું પણ આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ સત્રોના વિષયો હતા:

"ચૂંટણીઓ દ્વારા પારદર્શિતાને પ્રોત્સાહન આપવું

""ચૂંટણી પ્રક્રિયાઓમાં શુચિતા (નિષ્પક્ષતા) અને નિષ્પક્ષતાને મજબૂત કરવી

"આ સત્રોમાં સહકારી ક્ષેત્ર સાથે જોડાયેલા નિષ્ણાતો અને પ્રતિનિધિઓએ સક્રિય ભાગીદારી કરી તથા સહકારી ચૂંટણી વ્યવસ્થાપન સંબંધિત વિવિધ પાસાઓ પર સાર્થક ચર્ચા કરી.

સહકારી ચળવળને નવી દિશા

સેમિનારનું સમાપન એ સંકલ્પ સાથે થયું કે સહકારી ચૂંટણીઓમાં પારદર્શિતા, નિષ્પક્ષતા અને વ્યાપક સભ્ય ભાગીદારીને વધુ મજબૂત કરવામાં આવશે. આ પહેલ સહકારી ચળવળને મજબૂત બનાવવાની સાથે-સાથે દેશના સામાજિક-આર્થિક વિકાસમાં સહકારીતાની ભૂમિકાને વધુ સશક્ત બનાવશે.

"સહકારથી સમૃદ્ધિ" ના લક્ષ્ય સાથે આગળ વધતા, સહકારી સંસ્થાઓ નિશ્ચિતપણે વિકસિત ભારત ૨૦૪૭ ના નિર્માણમાં એક મહત્વપૂર્ણ સ્તંભ તરીકે ઉભરી આવશે.

રસાયણ અને ખાતર મંત્રાલયના સમાચાર

ખાતર ક્ષેત્ર સાથે જોડાયેલા ૧૬ લાખથી વધુ ખેડૂતોએ વડાપ્રધાનના બજેટ પછીના વેબિનારમાં ભાગ લીધો

માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ "કૃષિ અને ગ્રામીણ પરિવર્તન" વિષય પર આયોજિત બજેટ-પશ્ચાત વેબિનારને વીડિયો કોન્ફરન્સિંગ દ્વારા સંબોધિત કર્યો. આ વેબિનારમાં દેશભરમાંથી મોટી સંખ્યામાં ખેડૂતો અને ખાતર ક્ષેત્ર સાથે જોડાયેલા પ્રતિનિધિઓએ ભાગ લીધો. આ સાથે જ દેશભરમાં કાર્યરત કૃભકો ના રાજ્ય કાર્યાલયો અને કૃષક ભારતી સેવા કેન્દ્રોના કર્મચારીઓ અને સભ્યોએ પણ ઉત્સાહભેર આ વેબિનારમાં ભાગ લીધો.

ખાતર વિભાગના જણાવ્યા અનુસાર, લગભગ ૧૬ લાખ સહભાગીઓએ આ કાર્યક્રમમાં ભાગ લીધો હતો, જેમાં આશરે ૧૨ લાખ પુરુષ ખેડૂતો અને ૪ લાખ મહિલા ખેડૂતો સામેલ હતા. આ ખેડૂતોએ પ્રધાનમંત્રી કિસાન સમૃદ્ધિ કેન્દ્રો (PM-KSK) ના માધ્યમથી માનનીય પ્રધાનમંત્રીના સંબોધનને લાઈવ જોયું અને સાંભળ્યું.

આ ડિજિટલ સંવાદ દેશના તમામ ૩૬ રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો સુધી પહોંચ્યો, જેમાં મુખ્યત્વે ખેડૂત સમુદાયની સક્રિય ભાગીદારી જોવા મળી. આ સાથે જ દેશની ૨૩ ખાતર કંપનીઓના વરિષ્ઠ પ્રતિનિધિઓએ પણ આ કાર્યક્રમમાં ભાગ લીધો. તેમાં સહકારી ક્ષેત્રની અગ્રણી સંસ્થાઓ ક્રિભકો (KRIBHCO) અને ઇફકો (IFFCO), જાહેર ક્ષેત્રની કંપનીઓ જેવી કે એનએફએલ (NFL) અને આરસીએફ (RCF), તથા ખાનગી ક્ષેત્રની કંપનીઓ સામેલ હતી.

પોતાના સંબોધનમાં માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ કહ્યું કે તાજેતરમાં રજૂ કરાયેલું કેન્દ્રીય બજેટ કૃષિ અને ગ્રામીણ પરિવર્તન માટે એક નવી દિશા પ્રદાન કરે છે. તેમણે દોહરાવ્યું કે સરકારનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય ખેડૂતોની આવક વધારવાનો, કૃષિ ક્ષેત્રને સશક્ત બનાવવાનો અને ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થાને મજબૂત કરવાનો છે. તેમણે એમ પણ કહ્યું કે છેલ્લાં વર્ષોમાં કૃષિ ક્ષેત્રમાં કરવામાં આવેલા રોકાણ, આધુનિક ટેકનોલોજીના ઉપયોગ અને બહેતર ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરના વિકાસથી ઉત્પાદનમાં વૃદ્ધિની સાથે-સાથે ખેડૂતો માટે નવી તકો પણ ઊભી થઈ છે.

વૈશ્વિક વપરાશના બદલાતા પ્રવાહોનો ઉલ્લેખ કરતાં માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ કહ્યું કે સ્વાસ્થ્ય પ્રત્યે વધતી જાગૃતિના કારણે વિશ્વભરમાં ઓર્ગેનિક (જૈવિક) અને રસાયણ-મુક્ત ખાદ્ય પદાર્થોની માંગ વધી રહી છે. તેમણે આને ભારતીય ખેડૂતો માટે વૈશ્વિક બજારમાં પોતાની મજબૂત ઓળખ પ્રસ્થાપિત કરવાની એક મહત્વપૂર્ણ તક ગણાવી.

કાર્યક્રમના સમાપન પર માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ વિશ્વાસ વ્યક્ત કર્યો કે આ વેબિનાર દરમિયાન પ્રાપ્ત થયેલા સૂચનો અને વિચારો ભારતના કૃષિ ક્ષેત્ર અને ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થાને વધુ સુદૃઢ બનાવવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવશે.

ગોબરધન અને સીબીજી પ્લાન્ટમાંથી ઉત્પાદિત જૈવિક ખાતરોને પ્રોત્સાહન આપવા માટે એમડીએ યોજના: કેન્દ્રીય રસાયણ અને ખાતર મંત્રી માનનીય શ્રી જગત પ્રકાશ નડ્ડા

કેન્દ્ર સરકાર દેશમાં જૈવિક ખાતરોના ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપવા અને ટકાઉ કૃષિને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે વિવિધ પહેલ કરી રહી છે. આ જ ક્રમમાં ગોબરધન (GOBARdhan) અને કમ્પ્રેસ્ડ બાયોગેસ (CBG) પ્લાન્ટ્સમાંથી ઉત્પાદિત જૈવિક ખાતરોના પ્રસાર માટે માર્કેટ ડેવલપમેન્ટ આસિસ્ટન્સ (બજાર વિકાસ સહાય - એમડીએ / MDA) યોજના લાગુ કરવામાં આવી છે.

કેન્દ્રીય રસાયણ અને ખાતર મંત્રી માનનીય શ્રી જગત પ્રકાશ નડ્ડાએ રાજ્યસભામાં એક પ્રશ્નના લેખિત જવાબમાં જણાવ્યું કે આ યોજના હેઠળ આથવણયુક્ત જૈવિક ખાતર (FOM), પ્રવાહી આથવણયુક્ત જૈવિક ખાતર (LFOM) તથા ફોસ્ફેટયુક્ત જૈવિક ખાતર (PROM) માટે ₹૧૫૦૦ પ્રતિ મેટ્રિક ટનના દરે બજાર વિકાસ સહાય પૂરી પાડવામાં આવે છે. આ પહેલનો ઉદ્દેશ્ય જૈવિક ખાતરોના ઉત્પાદન, માર્કેટિંગ અને ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે, જેથી કૃષિમાં સંતુલિત પોષક તત્વોના વ્યવસ્થાપનને પ્રોત્સાહન મળી શકે.

સીબીજી (CBG) પ્લાન્ટ્સની વધતી નોંધણી

સરકાર દ્વારા બનાવવામાં આવેલા ઇન્ટિગ્રેટેડ ફર્ટિલાઇઝર મેનેજમેન્ટ સિસ્ટમ (iFMS) પોર્ટલ પર ૪ માર્ચ ૨૦૨૬ સુધીમાં ૧૨૦ સીબીજી/બીજી પ્લાન્ટ્સની નોંધણી કરવામાં આવી છે. આ પ્લાન્ટ્સમાંથી ઉત્પાદિત જૈવિક ખાતરોના વેચાણ અને વિતરણને વ્યવસ્થિત રીતે વધારવા માટે ફર્ટિલાઇઝર માર્કેટિંગ કંપનીઓ (FMCs) ને પોતપોતાના ક્ષેત્રોમાં સીબીજી સંચાલકો સાથે સમજૂતી કરાર (MoU) કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવ્યા છે.

અત્યાર સુધીમાં FOM, LFOM અને PROM ના માર્કેટિંગ માટે ૪૪ સમજૂતી કરારો પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા છે, જેથી આ જૈવિક ઉત્પાદનોની ઉપલબ્ધતા ખેડૂતો સુધી વધુ વ્યાપક રીતે સુનિશ્ચિત કરી શકાય.

ખેડૂતો સુધી પહોંચ વધારવા માટે વ્યાપક અભિયાન

જૈવિક ખાતરો પ્રત્યે ખેડૂતોમાં જાગૃતિ વધારવાના ઉદ્દેશ્યથી ખાતર વિભાગે ફર્ટિલાઇઝર માર્કેટિંગ કંપનીઓને દેશભરમાં ખેડૂત સંપર્ક કાર્યક્રમો આયોજિત કરવાના નિર્દેશ આપ્યા છે. જેના પરિણામે ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૫ થી જાન્યુઆરી ૨૦૨૬ ની વચ્ચે ૨૪ ફર્ટિલાઇઝર માર્કેટિંગ કંપનીઓ દ્વારા ૧૫,૬૯૦ ખેડૂત સેમિનાર અને શિબિરોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.

આ કાર્યક્રમોમાં FOM, LFOM, PROM, PDM અને સિટી કમ્પોસ્ટના ઉપયોગ પર નિદર્શન આયોજિત કરવામાં આવ્યા. સાથે જ ખેડૂતોને ખાતરની યોગ્ય માત્રા, પાક-વિશિષ્ટ ઉપયોગની પદ્ધતિઓ અને જૈવિક ઇનપુટના ફાયદાઓ વિશે ટેકનિકલ માહિતી પણ પૂરી પાડવામાં આવી. આ પહેલોનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય સંતુલિત ખાતરનો ઉપયોગ, ઇન્ટિગ્રેટેડ ન્યુટ્રિએન્ટ મેનેજમેન્ટ (INM), સજીવ ખેતીને પ્રોત્સાહન આપવા અને જમીનના સ્વાસ્થ્યમાં સુધારો કરવાનો રહ્યો.

વૈજ્ઞાનિક અભ્યાસ અને મૂલ્યાંકનની પહેલ

આ વર્ષે એમડીએ (MDA) યોજના પૂર્ણ થવા જઈ રહી હોવાથી, હાલમાં નીતિ આયોગ દ્વારા તેની અસરોનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવી રહ્યું છે. આ ઉપરાંત, વૈજ્ઞાનિક મૂલ્યાંકન અને ખેડૂતોમાં જાગૃતિ વધારવા માટે, ખાતર વિભાગે FOM અને LFOM પર નિદર્શન અને ફિલ્ડ અભ્યાસ માટે ૧૧.૭૯ કરોડ રૂપિયાના ખર્ચવાળી બે વર્ષીય ICAR (આઈસીએઆર) પ્રોજેક્ટને પણ મંજૂરી આપી છે, જે ૨૯ નવેમ્બર ૨૦૨૪ થી પ્રભાવી છે.

જૈવિક ખાતરોના વેચાણમાં સતત વધારો

સરકારી પ્રયાસોના પરિણામે FOM, LFOM અને PROM ના વેચાણમાં સતત વધારો જોવા મળ્યો છે:

વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪: કુલ ૫૬,૦૫૮.૬૨ મેટ્રિક ટન વેચાણ નોંધાયું હતું.

વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫: આ વધીને ૩,૩૬,૨૯૧.૩૦ મેટ્રિક ટન થઈ ગયું.

વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬: (૨૮ ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૬ સુધી) આ આંકડો વધીને ૧૬,૭૨,૬૮૩.૨૦ મેટ્રિક ટન સુધી પહોંચી ગયો.

અત્યાર સુધીમાં આ જૈવિક ખાતરોનું કુલ વેચાણ ૨૦,૬૫,૦૩૩.૧૨ મેટ્રિક ટન નોંધાયું છે.

એમડીએ (MDA) હેઠળ જારી કરાયેલ સહાય

એમડીએ યોજના હેઠળ સરકાર દ્વારા નાણાકીય સહાય પણ પૂરી પાડવામાં આવી છે:

વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪: કોઈ રકમ જારી કરવામાં આવી ન હતી.

વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫: ₹૨૮ કરોડ જારી કરવામાં આવ્યા.

વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬: (૨૮ ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૬ સુધી) ₹૮૩.૭૨ કરોડ જારી કરવામાં આવ્યા.

આમ, ૨૮ ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૬ સુધીમાં કુલ ₹૧૧૧.૭૨ કરોડની એમડીએ સહાય જારી કરવામાં આવી છે.

ટકાઉ કૃષિની દિશામાં મહત્વપૂર્ણ પગલું

સરકારની આ પહેલ ન માત્ર જૈવિક ખાતરોના ઉત્પાદન અને ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપી રહી છે, પરંતુ ખેડૂતોને સંતુલિત પોષણ વ્યવસ્થાપન, જમીનના સ્વાસ્થ્યમાં સુધારો અને પર્યાવરણ-અનુકૂળ ખેતીની દિશામાં પ્રેરિત પણ કરી રહી છે. આવનારા સમયમાં આવી યોજનાઓ દેશમાં ટકાઉ અને સમૃદ્ધ કૃષિ પ્રણાલીના વિકાસમાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવશે.

KRIBHCO
Cooperative and beyond...

પદ્મ પુરસ્કાર વિજેતા પ્રગતિશીલ ખેડૂતો સાથે સંતુલિત ખાતરના ઉપયોગ પર રાષ્ટ્રીય સંવાદ

દેશમાં જમીનનું સ્વાસ્થ્ય સુધારવા અને સંતુલિત ખાતરના ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપવાના ઉદ્દેશ્યથી ખાતર વિભાગ, રસાયણ અને ખાતર મંત્રાલય દ્વારા નવી દિલ્હી સ્થિત શાસ્ત્રી ભવનમાં એક મહત્વપૂર્ણ વિચાર ગોષ્ઠી (સેમિનાર) નું આયોજન કરવામાં આવ્યું. આ વિશેષ સંવાદમાં દેશના વિવિધ ભાગોમાંથી આવેલા પદ્મ પુરસ્કાર વિજેતા પ્રગતિશીલ ખેડૂતો અને કૃષિ નિષ્ણાતોએ ભાગ લીધો અને તેમણે જમીનની ફળદ્રુપતા જાળવી રાખવા માટે પોતાના અનુભવો અને સૂચનો શેર કર્યા.

આ પહેલ માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીની "ધરતી માતાને બચાવો" ની અપીલ તથા માનનીય કેન્દ્રીય રસાયણ અને ખાતર મંત્રી શ્રી જગત પ્રકાશ નડ્ડાના નેતૃત્વમાં સંતુલિત અને જવાબદાર ખાતરના ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપવાના પ્રયાસોને અનુરૂપ છે.

બેઠકની અધ્યક્ષતા ખાતર વિભાગના સચિવ શ્રી રજત કુમાર મિશ્રાએ કરી. તેમણે કહ્યું કે ખેડૂતો સુધી સાચી અને સમયસર માહિતી પહોંચાડવી એ જમીનના સ્વાસ્થ્યના રક્ષણ માટે અત્યંત આવશ્યક છે. તેમણે એ વાત પર પણ ભાર મૂક્યો કે નિષ્ણાતો અને પ્રગતિશીલ ખેડૂતો પાસેથી મળેલા સૂચનોને પાયલોટ પ્રોજેક્ટ તરીકે લાગુ કરીને સંતુલિત ખાતરના ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપી શકાય છે. તેમણે એ પણ રેખાંકિત કર્યું કે અસંતુલિત ખાતરના ઉપયોગને કારણે સમય જતાં જમીનની ફળદ્રુપતા પર પ્રતિકૂળ અસર પડી છે, જેને સુધારવા માટે સામૂહિક પ્રયાસો જરૂરી છે.

આ પ્રસંગે અનેક પદ્મ પુરસ્કાર વિજેતા ખેડૂતોએ પોતાના અનુભવો શેર કરતા મહત્વપૂર્ણ સૂચનો આપ્યા. પદ્મશ્રી ઉમાશંકર પાંડેએ ખેડૂતોને ટકાઉ ખેતી વિશે શિક્ષિત કરવા માટે "ઝેર મુક્ત ખેતી શાળા" જેવા પ્રયાસોની જરૂરિયાત પર ભાર મૂક્યો. પદ્મ પુરસ્કાર વિજેતા શ્રી રામ શરણ વર્માએ પાક ચક્ર અને વૈવિધ્યકરણ અપનાવવા તથા સંતુલિત ખાતરના ઉપયોગના મહત્વને રેખાંકિત કર્યું. તેમણે લીલા પડવાશ (લીલા ખાતર) ને પ્રોત્સાહન આપવા અને ખાતરના ઉપયોગ સાથે જોડાયેલી ગેરસમજો દૂર કરવાની પણ જરૂરિયાત જણાવી.

પદ્મ પુરસ્કાર વિજેતા શ્રી ભારત ભૂષણ ત્યાગીએ વૈજ્ઞાનિક પાક વ્યવસ્થાપન અને પાક વૈવિધ્યકરણ પર ભાર મૂકતા કહ્યું કે ગ્રામ્ય સ્તરે કમ્પોસ્ટની ઉપલબ્ધતા સુનિશ્ચિત થવી જોઈએ. તેમણે આ સંદેશ ખેડૂતો સુધી પહોંચાડવાની જરૂરિયાત જણાવી કે "પાકના અવશેષો સમૃદ્ધિનો પાયો છે.

"આ જ ક્રમમાં શ્રી સેઠ પાલ સિંહે કહ્યું કે ખાતરોના વધુ પડતા વેચાણના દબાણને પણ એક મહત્વપૂર્ણ પરિબળ તરીકે સમજવાની જરૂર છે. તેમણે સૂચન કર્યું કે કૃષિ જમીન માટે ખાતરોની વાસ્તવિક જરૂરિયાતનું વૈજ્ઞાનિક મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે અને ખેડૂતોને તે મુજબ સંતુલિત ઉપયોગ માટે માર્ગદર્શન આપવામાં આવે.

પદ્મ પુરસ્કાર વિજેતા શ્રી કંવલ સિંહે ગૌશાળાઓને જૈવિક ખાતર ઉત્પાદન કેન્દ્રો તરીકે વિકસાવવા અને સજીવ ખેતીને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ક્લસ્ટર આધારિત મોડલ અપનાવવાનું સૂચન કર્યું. તો પદ્મશ્રી ચંદ્રશેખર સિંહે જૈવિક ઉત્પાદનોની ગુણવત્તા ચકાસણી અને ગ્રાહકો માટે પારદર્શક માહિતી સુનિશ્ચિત કરવા પર ભાર મૂક્યો.

પદ્મ પુરસ્કાર વિજેતા શ્રી નેક રામ શર્માએ આદર્શ ખેડૂતોની ઓળખ કરીને તેમને પ્રેરણાદાયક ઉદાહરણ તરીકે રજૂ કરવાની જરૂરિયાત જણાવી. તેમણે કહ્યું કે પરંપરાગત કૃષિ પદ્ધતિઓ અને વિવિધ પાકો કૃષિ પ્રણાલીને સંતુલિત જાળવી રાખવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે.

આ ઉપરાંત શ્રી શ્યામ સુંદર પાલીવાલે પ્રાકૃતિક ખેતીની પદ્ધતિઓને પ્રોત્સાહન આપવા તથા ગ્રામ પંચાયત સ્તરે પ્રાકૃતિક ખાતર ઉત્પાદન એકમો સ્થાપવાનું સૂચન કર્યું.

બેઠકમાં સહભાગીઓએ એ વાત પર સહમતિ વ્યક્ત કરી કે ગ્રામ્ય સ્તરે ખાતર અને ઉર્વરકોની સ્થાનિક ઉપલબ્ધતા સુનિશ્ચિત કરવી એ સંતુલિત અને જવાબદાર ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવશે. સાથે જ, ખેડૂતોમાં જાગૃતિ વધારવા માટે સતત સંવાદ અને તાલીમ કાર્યક્રમો પણ આવશ્યક છે.

બેઠકનું સમાપન એ નિષ્કર્ષ સાથે થયું કે જમીનના સ્વાસ્થ્યની સુરક્ષા, સંતુલિત ખાતરનો ઉપયોગ, જૈવિક અને પ્રાકૃતિક ખેતીને પ્રોત્સાહન તથા ખેડૂત જાગૃતિ અભિયાન દેશમાં ટકાઉ કૃષિને મજબૂત કરવા માટે અત્યંત આવશ્યક છે. ખાતર વિભાગે આશ્વાસન આપ્યું કે આ સંવાદ દરમિયાન મળેલા સૂચનો પર સકારાત્મક રીતે વિચાર કરવામાં આવશે અને તેમને આગળની કાર્યયોજનામાં સામેલ કરવામાં આવશે.

કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ મંત્રાલયના સમાચાર

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તથા ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે AI-આધારિત 'ભારત વિસ્તાર' (Bharat VISTAAR) યોજના લૉન્ચ કરી

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તથા ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે રાજસ્થાનના જયપુરમાં આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ-આધારિત 'ભારત વિસ્તાર' (Bharat VISTAAR - Virtual Integrated System to Access Agricultural Resources) યોજનાના તબક્કા-૧ (Phase I) નો શુભારંભ કર્યો. આ પહેલનો ઉદ્દેશ્ય અધતન ડિજિટલ ટેક્નોલોજીના માધ્યમથી ખેડૂતોને કૃષિ માહિતી અને સલાહકાર સેવાઓ સરળતાથી ઉપલબ્ધ કરાવવાનો છે.

આ લોન્ચિંગ કાર્યક્રમમાં રાજસ્થાનના માનનીય મુખ્યમંત્રી શ્રી ભજનલાલ શર્મા, ખેડૂતો, કૃષિ નિષ્ણાતો અને વરિષ્ઠ અધિકારીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. કાર્યક્રમ દરમિયાન, મંત્રીશ્રીએ ખેડૂત-કેન્દ્રિત AI હેકાથોન અને એગ્રી કોશ AI સ્ટ્રેટેજી રોડમેપ (Agri Kosh AI Strategy Roadmap) નું પણ અનાવરણ કર્યું હતું, જે કૃષિ સાથે આધુનિક ટેકનોલોજીને જોડવા પર સરકારનું ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.

સભાને સંબોધતા, માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તથા ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે જણાવ્યું હતું કે ભારત સરકાર નવીન ટેકનોલોજીના ઉપયોગ દ્વારા ખેડૂતોની ઉત્પાદકતા વધારવા અને ગ્રામીણ સમૃદ્ધિને વેગ આપવા માટે પ્રતિબદ્ધ છે. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ અને ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ સમયસર માહિતીની પહોંચમાં નોંધપાત્ર સુધારો કરી શકે છે અને ખેડૂતોને તેમની ખેતીની પ્રવૃત્તિઓમાં વધુ સારા નિર્ણયો લેવા સક્ષમ બનાવી શકે છે.

કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ વિભાગે ખેડૂતોને કૃષિ સંબંધિત રીઅલ-ટાઇમ (તાત્કાલિક) માહિતી પૂરી પાડવા માટે રચાયેલ AI-સક્ષમ સલાહકાર સિસ્ટમ તરીકે 'ભારત વિસ્તાર' પ્લેટફોર્મ રજૂ કર્યું છે. આ સિસ્ટમ દ્વારા, ખેડૂતો સ્માર્ટફોન અથવા સાદા (બેઝિક) મોબાઇલ ફોનનો ઉપયોગ કરીને પ્રશ્નો પૂછી શકે છે અને ખેતીની પદ્ધતિઓ, હવામાનની સ્થિતિ, સરકારી યોજનાઓ અને બજારના ભાવો વિશે તાત્કાલિક માર્ગદર્શન મેળવી શકે છે.

આ યોજના હેઠળ, ખેડૂતો તેમના પ્રશ્નો રજૂ કરવા અને ઉકેલો મેળવવા માટે માત્ર હેલ્પલાઇન નંબર ૧૫૫૨૬૧ ડાયલ કરી શકે છે. આ પ્લેટફોર્મ ખેડૂતની સ્થાનિક ભાષામાં જવાબો પ્રદાન કરશે, જેનાથી દૂરના વિસ્તારોમાં પણ આ સેવા સરળતાથી સુલભ બનશે. શરૂઆતમાં હિન્દી અને અંગ્રેજીમાં ઉપલબ્ધ આ સેવા ટૂંક સમયમાં ૧૧ ભારતીય ભાષાઓમાં વિસ્તારવામાં આવશે.

આ પહેલની એક નોંધપાત્ર વિશેષતા ફાર્મર આઇડેન્ટિટી કાર્ડ (ફાર્મર આઇડી) બનાવવાની છે, જે ખેડૂતોને લગતો વ્યાપક ડેટા સંગ્રહિત કરશે અને તેમને વિવિધ કૃષિ યોજનાઓ સાથે જોડશે. હાલમાં પ્રધાનમંત્રી પાક વીમા યોજના અને સોઇલ હેલ્થ કાર્ડ યોજના જેવી સેવાઓ આ પ્લેટફોર્મ સાથે સંકલિત કરવામાં આવી છે. ભવિષ્યમાં, આ સિસ્ટમ ધીમે ધીમે ખેડૂતોને કૃષિ સંબંધિત તમામ મુખ્ય સરકારી કાર્યક્રમો સાથે જોડશે.

રાજસ્થાનના માનનીય મુખ્યમંત્રી શ્રી ભજનલાલ શર્માએ આ પ્રસંગે બોલતા જણાવ્યું હતું કે ૨૦૪૭ સુધીમાં 'વિકસિત ભારત' ના વિઝનને સાકાર કરવા માટે સશક્ત અને સમૃદ્ધ ખેડૂતોની જરૂર પડશે. તેમણે નોંધ્યું કે 'ભારત વિસ્તાર' જેવી પહેલ જમીન પરીક્ષણ, બિયારણ, ખાતર, સિંચાઈ અને બજારના પ્રવાહોને લગતી સમયસર માહિતી પૂરી પાડીને ખેડૂતોને આધુનિક કૃષિ પદ્ધતિઓ અપનાવવામાં મદદ કરશે.

કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ વિભાગના સચિવ શ્રી દેવેશ ચતુર્વેદીએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે આ યોજનાનો ઉદ્દેશ્ય ખેડૂતોને એક જ ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ પર તમામ જરૂરી કૃષિ માહિતી પ્રદાન કરવાનો છે. તેમણે ઉમેર્યું કે પ્રાદેશિક ભાષાઓમાં સેવાઓનું વિસ્તરણ આ પ્લેટફોર્મની પહોંચને વધુ મજબૂત બનાવશે.

ઈન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ એગ્રીકલ્ચરલ રિસર્ચ (ICAR) ના ડિરેક્ટર જનરલ ડૉ. એમ. એલ. જાટે આ પહેલને ભારતના કૃષિ જ્ઞાન પ્રણાલીઓને આધુનિક ડિજિટલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર સાથે સાંકળવાની દિશામાં એક મહત્વપૂર્ણ પગલું ગણાવ્યું હતું. તેમણે નોંધ્યું કે વૈજ્ઞાનિક જ્ઞાન અને સરકારી સેવાઓ ખેડૂતો સુધી કાર્યક્ષમ રીતે પહોંચે તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે આ પ્લેટફોર્મને ખેડૂત-કેન્દ્રિત અને ટેકનોલોજી-સંચાલિત બનાવવામાં આવ્યું છે.

આ કાર્યક્રમમાં કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ રાજ્ય મંત્રી શ્રી ભગીરથ ચૌધરી; જયપુરના સાંસદ શ્રીમતી મંજુ શર્મા; રાજસ્થાનના મુખ્ય સચિવ શ્રી વી. શ્રીનિવાસ; અને રાજસ્થાન સરકારના અગ્ર સચિવ શ્રીમતી મંજુ રાજપાલ સહિત અન્ય મહાનુભાવો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. વિવિધ રાજ્યોના કૃષિ મંત્રીઓ પણ વીડિયો કોન્ફરન્સિંગ દ્વારા આ કાર્યક્રમમાં જોડાયા હતા.

'ભારત વિસ્તાર' પ્લેટફોર્મ એગ્રીસ્ટેક (AgriStack), આઇસીએઆર (ICAR), ભારત હવામાન વિભાગ (IMD), મંડી પ્રાઇસ સિસ્ટમ અને વિવિધ કૃષિ યોજનાઓના સંસાધનોને એકીકૃત કરે છે, જે ખેડૂતો માટે એકીકૃત ડિજિટલ ઇકોસિસ્ટમનું નિર્માણ કરે છે. પાક સલાહ, બજારના ભાવો, ધિરાણ, વીમો અને સરકારી યોજનાઓની માહિતી પૂરી પાડીને, આ પહેલ ખેડૂતો માટેના જોખમોને ઘટાડીને કૃષિ ઉત્પાદકતા વધારવાનો હેતુ ધરાવે છે.

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તથા ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે 'પ્રતિદિન ૧ છોડ' ના સંકલ્પના ૫ વર્ષ પૂર્ણ કર્યા

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તથા ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે નવી દિલ્હીના પૂસા ખાતે એ.પી. શિંદે હોલમાં આયોજિત એક વિશેષ કાર્યક્રમ દરમિયાન તેમના 'પ્રતિદિન ૧ છોડ' (One Plant Per Day) ના સંકલ્પના ૫ વર્ષ પૂર્ણ થવાની ઉજવણી કરી. આ પ્રસંગે આ વ્યક્તિગત પર્યાવરણીય પ્રતિબદ્ધતાને રાષ્ટ્રવ્યાપી હરિયાળી ચળવળમાં પરિવર્તિત કરવા અને વૃક્ષારોપણમાં લોકોની વધુ ભાગીદારીને પ્રોત્સાહિત કરવાના પ્રયાસો પર પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો હતો.

આ કાર્યક્રમમાં સાધ્વી દીદી માં ઋતંભરા, પર્યાવરણવિદ ડૉ. અનિલ જોશી, આઈસીએઆર (ICAR) ના ડિરેક્ટર જનરલ ડૉ. એમ. એલ. જાટ, શ્રીમતી સાધના સિંહ, વરિષ્ઠ પત્રકાર શ્રી આશુતોષ ઝા અને અન્ય કેટલાક મહાનુભાવો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. પર્યાવરણ સંરક્ષણના મહત્વને પ્રતીકાત્મક રીતે દર્શાવતા, પૂસા કેમ્પસમાં વૃક્ષારોપણ અભિયાન સાથે આ કાર્યક્રમની શરૂઆત થઈ હતી.

સભાને સંબોધતા, માનનીય કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે જાહેરાત કરી કે કૃષિ મંત્રાલય, ICAR સંસ્થાઓ, કૃષિ યુનિવર્સિટીઓ, કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્રો (KVKs) અને ગ્રામીણ વિકાસ વિભાગ દ્વારા આયોજિત તમામ કાર્યક્રમોની શરૂઆત હવે વૃક્ષારોપણથી થશે. તેમણે કહ્યું કે આ એક સરળ પગલું દેશના વૃક્ષારોપણના પ્રયાસોને નોંધપાત્ર રીતે વિસ્તૃત કરી શકે છે અને પર્યાવરણીય જાગૃતિને મજબૂત કરી શકે છે.

વ્યક્તિગત સંકલ્પથી રાષ્ટ્રીય અભિયાન સુધી

શ્રી ચૌહાણે જણાવ્યું કે આ પહેલ પાછળનો વિચાર વિવિધ પર્યાવરણીય ઝુંબેશો દ્વારા વર્ષોથી વિકસિત થયો છે. વર્ષ ૨૦૧૭ માં નર્મદા સેવા યાત્રાનો ઉલ્લેખ કરતાં તેમણે નોંધ્યું કે મધ્ય પ્રદેશમાં ૭ કરોડથી વધુ રોપાઓ વાવવાથી પર્યાવરણ સંરક્ષણને એક મોટી જન ચળવળમાં પરિવર્તિત કરવામાં મદદ મળી હતી.

આ જ ભાવનાના આધારે, નાગરિકોને વૃક્ષો વાવવા, ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ પર ફોટોગ્રાફ્સ અપલોડ કરવા અને છોડના ઉછેરનો સંકલ્પ લેવા પ્રોત્સાહિત કરવા માટે 'અંકુર અભિયાન' શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું. આ પહેલ દ્વારા, સમાજના વિવિધ વર્ગોના નાગરિકોની ભાગીદારીથી લગભગ ૧ કરોડ રોપાઓ વાવવામાં આવ્યા હતા. સમય જતાં, લોકો માટે જન્મદિવસ, લગ્નતિથિ અને અન્ય વિશેષ પ્રસંગોની ઉજવણી કરવા માટે વૃક્ષારોપણ એક અર્થપૂર્ણ માર્ગ બની ગયું છે.

એક નવી પરંપરા: સ્મૃતિચિહ્ન આપવાને બદલે વૃક્ષ વાવો

પ્રશંસા વ્યક્ત કરવાની અર્થપૂર્ણ રીતોની જરૂરિયાત પર પ્રકાશ પાડતા, માનનીય કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે સંસ્થાઓ અને વ્યક્તિઓને અપીલ કરી કે સ્વાગત સમારંભો દરમિયાન પરંપરાગત સ્મૃતિચિહ્નો અથવા શાલ ભેટમાં આપવાને બદલે વૃક્ષો વાવો. તેમણે સૂચન કર્યું કે જેઓ તેમનું સન્માન કરવા ઈચ્છે છે તેઓ રોપાઓ વાવી શકે છે અને વૃક્ષારોપણના ફોટોગ્રાફ્સ શેર કરી શકે છે, જેને તેમણે વધુ અર્થપૂર્ણ અને કાયમી હાવભાવ ગણાવ્યો હતો.

ટ્રી બેંક અને 'અંકુર' પ્લેટફોર્મ

મંત્રીશ્રીએ "ટ્રી બેંક" (Tree Bank) અને 'અંકુર' જેવા ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ જેવી પહેલો દ્વારા આ અભિયાનને વિસ્તૃત કરવાની રૂપરેખા પણ આપી હતી. ટ્રી બેંકના ખ્યાલ હેઠળ, વ્યક્તિઓ અથવા સંસ્થાઓ મોટા પાયે વૃક્ષારોપણની પ્રવૃત્તિઓ માટે ભંડોળનું યોગદાન આપી શકે છે. ત્યારબાદ સમર્પિત સંસ્થાઓ રોપાઓ વાવવા અને ઉછેરવાની જવાબદારી લેશે.

તેમણે વધુમાં એક રાષ્ટ્રીય ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ બનાવવાનું સૂચન કર્યું જ્યાં નાગરિકો જન્મદિવસ, લગ્નતિથિ અથવા સ્મૃતિ દિવસો જેવા વિશેષ પ્રસંગો પર વૃક્ષો વાવવા માટે નોંધણી કરાવી શકે. શહેરોમાં રહેતા લોકો વૃક્ષારોપણ ઝુંબેશને સ્પોન્સર (પ્રાયોજિત) પણ કરી શકે છે, તેમના નામ પર વાવવામાં આવેલા રોપાઓ વિશે અપડેટ્સ મેળવી શકે છે અને તેમના વિકાસ પર નજર રાખી શકે છે.

લોકભાગીદારીને પ્રોત્સાહન

ભાગીદારી વધારવા માટે, શ્રી ચૌહાણે મિસ્ડ-કૉલ સિસ્ટમ રજૂ કરવાની દરખાસ્ત કરી જેના દ્વારા નાગરિકો વૃક્ષારોપણની પ્રવૃત્તિઓમાં જોડાવા માટે સરળતાથી તેમની રુચિ નોંધાવી શકે. આવા સહભાગીઓને બાદમાં સામૂહિક વૃક્ષારોપણ કાર્યક્રમો, જાગૃતિ ઝુંબેશ અને તાલીમ પહેલો માટે આમંત્રિત કરી શકાય છે.

તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે વૃક્ષો વાવવા એ માત્ર પર્યાવરણીય પ્રવૃત્તિ નથી પરંતુ સમગ્ર ઇકોસિસ્ટમ (પર્યાવરણ તંત્ર) ની સેવા છે, કારણ કે વૃક્ષો ઓક્સિજન ઉત્પન્ન કરવામાં, જૈવવિવિધતાના રક્ષણમાં, વરસાદના ચક્રમાં અને એકંદર પર્યાવરણીય સંતુલનમાં ફાળો આપે છે.

સતત પ્રતિબદ્ધતાના ૫ વર્ષ

'પ્રતિદિન ૧ છોડ' નો સંકલ્પ ૧૯ ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૧ ના રોજ અમરકંટક ખાતે નર્મદા જયંતિના અવસર પર શરૂ થયો હતો, જ્યારે શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે નર્મદા નદીના કિનારે રોપાઓ વાવ્યા હતા અને દરરોજ ઓછામાં ઓછું ૧ વૃક્ષ વાવવાનો સંકલ્પ લીધો હતો. છેલ્લા ૫ વર્ષોમાં, વ્યસ્ત જાહેર કાર્યક્રમો હોવા છતાં, તેમણે ૭,૦૦૦ થી વધુ રોપાઓ વાવીને સતત આ પ્રતિબદ્ધતા જાળવી રાખી છે.

પોતાના સમાપન પ્રવચનમાં, માનનીય કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે વિશ્વાસ વ્યક્ત કર્યો કે જો ભારતની વસ્તીનો એક નાનો ભાગ પણ આવી પહેલમાં જોડાય, તો દેશભરમાં લાખો વૃક્ષો વાવી શકાય છે. તેમણે નાગરિકોને હરિયાળા અને વધુ ટકાઉ ભવિષ્ય તરફ યોગદાન આપવા માટે "પ્રતિદિન ૧ છોડ" ની ભાવનાને તેમની પોતાની રીતે - દૈનિક, માસિક અથવા વિશેષ પ્રસંગોએ - અપનાવવા પ્રોત્સાહિત કર્યા.

કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત લોકોએ પણ વૃક્ષારોપણ અને પર્યાવરણ સંરક્ષણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે સામૂહિક પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી, જે એ સંદેશને વધુ મજબૂત બનાવે છે કે નાના વ્યક્તિગત કાર્યો સામૂહિક રીતે એક મોટી અને નોંધપાત્ર અસર ઊભી કરી શકે છે.

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તથા ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે પૂસા કૃષિ વિજ્ઞાન મેળામાં કૃષિ સુધારાઓનો રોડમેપ રજૂ કર્યો

નવી દિલ્હી સ્થિત ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન સંસ્થાન (ICAR-IARI), પૂસા ખાતે આયોજિત ૩ દિવસીય રાષ્ટ્રીય પૂસા કૃષિ વિજ્ઞાન મેળાનો શુભારંભ કરાવતા માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તથા ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે ખેતીને "વિકસિત કૃષિ-આત્મનિર્ભર ભારત" ની દિશામાં આગળ વધારવા માટે ઘણા મહત્વપૂર્ણ કૃષિ સુધારાઓનો રોડમેપ રજૂ કર્યો. તેમણે કહ્યું કે કૃષિ ક્ષેત્રમાં પારદર્શિતા, સમયબદ્ધતા અને જવાબદેહી સુનિશ્ચિત કરીને ખેડૂતોને સશક્ત બનાવવા એ સરકારની પ્રાથમિકતા છે.

કાર્યક્રમની શરૂઆત માનનીય મંત્રીશ્રી દ્વારા વૃક્ષારોપણ કરીને કરવામાં આવી. આ પ્રસંગે કૃષિ સચિવ શ્રી દેવેશ ચતુર્વેદી, ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન પરિષદ (ICAR) ના ડિરેક્ટર જનરલ અને કૃષિ સંશોધન અને શિક્ષણ વિભાગના સચિવ ડૉ. એમ. એલ. જાટ તથા IARI ના ડિરેક્ટર ડૉ. સી. એચ. શ્રીનિવાસ રાવ સહિત મોટી સંખ્યામાં વૈજ્ઞાનિકો, પ્રગતિશીલ ખેડૂતો અને વિવિધ સંસ્થાઓના પ્રતિનિધિઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

કાર્યક્રમ દરમિયાન ૭ ખેડૂતોને IARI કૃષિ અધ્યેતા (ફેલો) પુરસ્કારથી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા. મંચ પર ખેડૂતોને વિશેષ સ્થાન આપીને મંત્રીશ્રીએ એ સંદેશ આપ્યો કે નીતિ નિર્માણનું કેન્દ્ર ખેડૂત જ છે.

ખેડૂતોની ચુકવણીમાં પારદર્શિતા અને સમયબદ્ધતા પર ભાર

માનનીય મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે ખેડૂતોની ચુકવણીમાં વિલંબના મુદ્દા પર વિશેષ ધ્યાન દોરતા કહ્યું કે ખેડૂતોના પૈસા રોકવાની વૃત્તિ હવે સ્વીકાર્ય રહેશે નહીં. તેમણે કહ્યું કે જો કોઈ એજન્સી અથવા રાજ્ય સરકાર દ્વારા ખેડૂતોની ચુકવણીમાં બિનજરૂરી વિલંબ કરવામાં આવશે, તો તે રકમ પર ૧૨ ટકા વ્યાજ ચૂકવવું પડશે. તેમણે એ પણ સ્પષ્ટ કર્યું કે કેન્દ્ર સરકાર તરફથી મળતી સહાય સમયસર ખેડૂતો સુધી પહોંચે, તે માટે વ્યવસ્થાને વધુ પારદર્શક બનાવવામાં આવશે.

કૃષિ ટેકનોલોજી અને સંસાધનોની બહેતર પહોંચ

કૃષિ યાંત્રીકરણ, ડ્રિપ અને સ્પ્રિંકલર સિંચાઈ, પોલીહાઉસ અને ગ્રીનહાઉસ જેવી આધુનિક ટેકનોલોજીનો ઉલ્લેખ કરતા તેમણે કહ્યું કે કેન્દ્ર સરકાર વિવિધ યોજનાઓ દ્વારા રાજ્યોને સંસાધનો પૂરા પાડી રહી છે. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે આ યોજનાઓનો લાભ વાસ્તવિક ખેડૂતો સુધી અસરકારક રીતે પહોંચે, તે માટે મજબૂત દેખરેખ વ્યવસ્થા આવશ્યક છે.

કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્રોની ભૂમિકા મજબૂત બનશે

માનનીય મંત્રીશ્રીએ કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્રો (KVK) ની ભૂમિકાને વધુ સશક્ત બનાવવાની જરૂરિયાત પર ભાર મૂક્યો. તેમણે કહ્યું કે KVK ને જિલ્લા સ્તરે કૃષિ સુધારાઓના કમાન્ડ સેન્ટર તરીકે વિકસાવવામાં આવશે, જે સંશોધન અને ખેડૂતો વચ્ચે સેતુનું કાર્ય કરશે. આના માધ્યમથી નવી કૃષિ ટેકનોલોજી, ઉન્નત જાતો અને સફળ કૃષિ મોડલને ગામેગામ સુધી પહોંચાડી શકાશે.

કિસાન ક્રેડિટ કાર્ડ અને ધિરાણ સુવિધા

કિસાન ક્રેડિટ કાર્ડ (KCC) યોજનાનો ઉલ્લેખ કરતા મંત્રીશ્રીએ કહ્યું કે નાના ખેડૂતોને ઓછા વ્યાજ દરે ધિરાણ (લોન) ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવી રહ્યું છે. તેમણે બેંકો અને નાણાકીય સંસ્થાઓ પાસેથી અપેક્ષા રાખી કે કિસાન ક્રેડિટ કાર્ડ સાથે જોડાયેલ ધિરાણ સમયસર અને બિનજરૂરી વિલંબ વિના ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે.

MSP અને કૃષિ માર્કેટિંગ પર વિચાર

માનનીય મંત્રીશ્રીએ એમ પણ કહ્યું કે ખેડૂતોને તેમની ઉપજના યોગ્ય ભાવ સમયસર મળવા જોઈએ. તેમણે સૂચન કર્યું કે ન્યૂનતમ ટેકાના ભાવ (MSP) પર ખરીદીની પ્રક્રિયાને વધુ અસરકારક બનાવવામાં આવે, જેથી ખેડૂતોને ઝડપી ચુકવણી સુનિશ્ચિત થઈ શકે.

ખાતર સબસિડી પર નવો વિચાર

ખાતર સબસિડીના સંદર્ભમાં તેમણે જણાવ્યું કે સરકાર ખેડૂતોને રાહત આપવા માટે ખાતરો પર મોટા પ્રમાણમાં સબસિડી આપી રહી છે. તેમણે એ વાત પર વિચાર કરવાની જરૂરિયાત વ્યક્ત કરી કે ભવિષ્યમાં આ સહાયને વધુ અસરકારક રીતે ખેડૂતો સુધી પહોંચાડી શકાય.

'વિકસિત કૃષિ સંકલ્પ અભિયાન' ને નવું બળ મળશે

કાર્યક્રમ દરમિયાન માનનીય મંત્રીશ્રીએ "વિકસિત કૃષિ સંકલ્પ અભિયાન" નો પણ ઉલ્લેખ કર્યો. તેમણે કહ્યું કે આ અભિયાન હેઠળ વૈજ્ઞાનિકોની ટીમો ગામેગામ જઈને ખેડૂતોને નવી ટેકનોલોજી, રોગ-જીવાત વ્યવસ્થાપન, ઉન્નત જાતો અને સંકલિત ખેતી મોડલ વિશે માહિતી આપશે. આ અભિયાન આગામી કૃષિ સિઝન પહેલા ફરીથી ચલાવવામાં આવશે, જેથી ખેડૂતોને સમયસર વૈજ્ઞાનિક માર્ગદર્શન મળી શકે.

સમાપન કરતા માનનીય મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે કહ્યું કે પૂસા કૃષિ વિજ્ઞાન મેળો એ ખેડૂતો, વૈજ્ઞાનિકો અને નીતિ નિર્માતાઓ માટે એક મહત્વપૂર્ણ મંચ છે, જ્યાં પ્રયોગશાળામાં વિકસાવવામાં આવેલી ટેકનોલોજી સીધી ખેતરો સુધી પહોંચે છે. તેમણે આ આયોજનને ખેડૂતોનો રાષ્ટ્રીય મહાકુંભ ગણાવતા તેને ભવિષ્યમાં વધુ વ્યાપક સ્વરૂપમાં આયોજિત કરવાની જરૂરિયાત પર ભાર મૂક્યો.

કૃભકો ના મુખ્ય અંશો

પૂસા કૃષિ વિજ્ઞાન મેળામાં કૃભકોની સહભાગિતા

ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન સંસ્થાન (IARI), નવી દિલ્હી ખાતે ૨૫ થી ૨૭ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૬ સુધી આયોજિત રાષ્ટ્રીય પૂસા કૃષિ વિજ્ઞાન મેળામાં કૃભકો એ પોતાના સ્ટોલના માધ્યમથી સક્રિય સહભાગિતા નોંધાવી. "વિકસિત કૃષિ - આત્મનિર્ભર ભારત" થીમ પર આધારિત આ મેળામાં મોટી સંખ્યામાં ખેડૂતો, વૈજ્ઞાનિકો અને કૃષિ ક્ષેત્ર સાથે જોડાયેલા નિષ્ણાતો ઉપસ્થિત રહ્યા.

કૃભકો ના સ્ટોલ પર ખેડૂતો અને મુલાકાતીઓને જમીનનું સ્વાસ્થ્ય અને સંતુલિત પોષણ વ્યવસ્થાપન, જૈવિક અને પ્રાકૃતિક ખેતીના ઉકેલો, તથા ઉન્નત કૃષિ ટેકનોલોજી અને આધુનિક પહેલ વિશે વિસ્તૃત માહિતી પૂરી પાડવામાં આવી. આ સાથે જ કૃભકો ની ખેડૂત-હિતૈષી સહકારી સેવાઓ અને ટકાઉ તથા લાભકારી કૃષિ પદ્ધતિઓ પર પણ વ્યવહારુ માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું.

મેળા દરમિયાન ક્રિભકોના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી એસ. એસ. યાદવે ક્રિભકો સ્ટોલની મુલાકાત લીધી હતી. આ પ્રસંગે તેમની સાથે એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર (ટેકનિકલ) શ્રી સી. એસ. આઝાદ અને તત્કાલીન જોઈન્ટ જનરલ મેનેજર (માર્કેટિંગ અને પબ્લિક રિલેશન્સ) ડૉ. વી. કે. તિવારી પણ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. તેમણે મેળામાં લગાવેલા અન્ય સ્ટોલ્સની પણ મુલાકાત લીધી અને વિવિધ હિતધારકો સાથે સંવાદ કરતા કૃષિ ક્ષેત્રમાં નવીનતાઓ તથા ખેડૂત સહભાગિતાને મજબૂત કરવાના પ્રયાસો પર ચર્ચા-વિચારણા કરી.

મેળા દરમિયાન ક્રિભકોના નિષ્ણાતોએ ખેડૂતો સાથે સંવાદ કરીને તેમને આધુનિક કૃષિ ટેકનોલોજી અપનાવવા, સંતુલિત ખાતરનો ઉપયોગ તથા ટકાઉ કૃષિ પદ્ધતિઓ વિશે માહિતી આપી. કૃભકો ની આ સહભાગિતાએ ખેડૂતોને સતત, આધુનિક અને લાભકારી કૃષિ પદ્ધતિઓ સાથે જોડવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી તથા કૃષિ વિકાસ અને ખેડૂત સહભાગિતાને મજબૂત કરવાની દિશામાં સંગઠનની પ્રતિબદ્ધતાને પણ દર્શાવી.

કૃભકો ભવન, નોઈડા ખાતે હોળીની ઉજવણી

રંગોનો તહેવાર હોળી કૃભકો ભવન, નોઈડા ખાતે ખૂબ જ ઉત્સાહ અને ઉમંગ સાથે ઉજવવામાં આવ્યો, જ્યાં કર્મચારીઓ એક જીવંત અને ઉત્સવના વાતાવરણમાં હોળીના આ આનંદદાયક અવસરની ઉજવણી કરવા માટે એકત્ર થયા હતા. આ ઉજવણીમાં એક અનોખો સાંસ્કૃતિક સ્પર્શ ઉમેરતા, એક વિશેષ 'હાસ્ય કવિ સંમેલન'નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેણે સાંજને હાસ્ય, કવિતા અને જીવંત વાર્તાલાપથી ભરી દીધી હતી.

આ કાર્યક્રમમાં કર્મચારીઓ અને મેનેજમેન્ટ બંને તરફથી ઉત્સાહપૂર્વક સહભાગિતા જોવા મળી હતી, જે ક્રિભકો પરિવારની ઓળખ સમાન ભાઈચારા અને એકતાની ભાવનાને પ્રતિબિંબિત કરે છે. ભાગ લેનાર કવિઓની રમુજી અને વિચારપ્રેરક પ્રસ્તુતિઓએ એક જીવંત વાતાવરણ ઊભું કર્યું, અને શ્રોતાઓમાં આનંદ તથા હકારાત્મકતા ફેલાવી.

આ કાર્યક્રમમાં કૃભકોના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી એસ. એસ. યાદવ અને ડિરેક્ટર (માર્કેટિંગ અને ફાઇનાન્સ) શ્રી મનીષ કુમાર ઉપસ્થિત રહ્યા હતા, જેઓ સંસ્થાના વરિષ્ઠ મેનેજમેન્ટના સભ્યો અને કર્મચારીઓ સાથે આ ઉજવણીમાં જોડાયા હતા. તેમની ઉપસ્થિતિએ આ પ્રસંગમાં ઉષ્મા ઉમેરી અને ઉપસ્થિત સૌમાં સામૂહિક ઉજવણીની ભાવનાને પ્રોત્સાહન આપ્યું.

હાસ્ય કવિ સંમેલને માત્ર શ્રોતાઓનું મનોરંજન જ ન કર્યું પરંતુ કર્મચારીઓ વચ્ચેના સંબંધોને પણ મજબૂત કર્યા, અને કાર્યસ્થળ પર સાંસ્કૃતિક પરંપરાઓ તથા સહિયારી ઉજવણીના મહત્વને વધુ સુદૃઢ કર્યું. આ કાર્યક્રમ આનંદમય વાતાવરણ સાથે સંપન્ન થયો, જેણે સહભાગીઓને યાદગાર ક્ષણો આપી અને ક્રિભકોમાં એકતા, આનંદ અને ઉત્સવની સંવાદિતાની ભાવનાને પુનઃસ્થાપિત કરી.

દક્ષિણના રાજ્યો માટે કૃભકો ની બિઝનેસ પ્લાન મીટિંગ ૨૦૨૬-૨૭ યોજાઈ

કૃભકો એ દક્ષિણના રાજ્યો આંધ્ર પ્રદેશ, તેલંગાણા, કર્ણાટક અને તમિલનાડુ માટે તમિલનાડુના ઉટી ખાતે બિઝનેસ પ્લાન મીટિંગ ૨૦૨૬-૨૭ યોજી હતી. આ બેઠકમાં પ્રાદેશિક કૃષિ પ્રાથમિકતાઓની સમીક્ષા કરવા, કામગીરીની સિદ્ધિઓનું મૂલ્યાંકન કરવા અને આગામી વર્ષ માટે વ્યૂહાત્મક લક્ષ્યોની રૂપરેખા તૈયાર કરવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું હતું.

આ બેઠક ડિરેક્ટર (ફાઇનાન્સ અને માર્કેટિંગ) શ્રી મનીષ કુમાર; જેજીએમ (JGM - માર્કેટિંગ) - દક્ષિણ ક્ષેત્ર શ્રી એલ. પી. ગુડવિન; જેજીએમ (માર્કેટિંગ) ડૉ. પ્રદીપ કુમાર; અને જેજીએમ (માર્કેટિંગ) ડૉ. તેજિન્દર સિંહની ઉપસ્થિતિમાં યોજાઈ હતી. તેમાં એસએમએમ (SMM) - આંધ્ર પ્રદેશ શ્રી કે. વેંકટેશ્વર રાવ; એસએમએમ - કર્ણાટક શ્રી એમ. શ્રીનિવાસ બાબુ; એસએમએમ - તેલંગાણા શ્રી પી. રામકૃષ્ણૈયા; અને એસએમએમ - તમિલનાડુ શ્રી એ. એસ. રામકુમારની સાથે વરિષ્ઠ અધિકારીઓ, એરિયા મેનેજર્સ, ફિલ્ડ ઑફિસર્સ અને રાજ્ય-સ્તરના અધિકારીઓએ પણ હાજરી આપી હતી.

બેઠક દરમિયાન, કૃભકો એ સંસ્થાના ઉદ્દેશ્યો હાંસલ કરવાની દિશામાં તેમના ઉત્કૃષ્ટ યોગદાન અને સમર્પણને બિરદાવતા, દરેક રાજ્યના ટોચના ૩ શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન કરનારાઓનું સન્માન કર્યું.

આ બેઠકે વર્ષ ૨૦૨૬-૨૭ માટે સમગ્ર દક્ષિણ ભારતમાં પ્રદેશ-કેન્દ્રિત આયોજન અને સહકારી-આધારિત કૃષિ વિકાસને મજબૂત કરવા માટે કૃભકો ની પ્રતિબદ્ધતાની પુનઃપુષ્ટિ કરી.

KRIBHCO
Cooperative and beyond...

નયા રાયપુર ખાતે કૃભકો રાજ્ય કાર્યાલય માટે ભૂમિ પૂજન.

તાજેતરમાં કૃભકો દ્વારા છત્તીસગઢના નયા રાયપુર ખાતે તેના રાજ્ય કાર્યાલયના નિર્માણ માટે ભૂમિપૂજન સમારોહ યોજવામાં આવ્યો હતો, જે સંસ્થાની પ્રાદેશિક હાજરીને મજબૂત કરવા અને રાજ્યમાં તેના વહીવટી માળખાને વિસ્તારવાના પ્રયાસોમાં એક મહત્વપૂર્ણ સીમાચિહ્નરૂપ છે.

આગામી કાર્યાલય ક્રિભકોની કાર્યક્ષમતા વધારશે અને પ્રદેશમાં ખેડૂતો, સહકારી મંડળીઓ અને અન્ય હિતધારકો સાથે વધુ સારા સંકલનની સુવિધા આપશે. નયા રાયપુરમાં એક સમર્પિત રાજ્ય કાર્યાલય સ્થાપિત કરીને, ક્રિભકોનો હેતુ તેની પ્રવૃત્તિઓને વધુ સુવ્યવસ્થિત કરવાનો અને કૃષિ સમુદાય માટે તેના સમર્થનને વધુ મજબૂત બનાવવાનો છે.

આ પહેલ વૃદ્ધિ, કાર્યક્ષમતા અને ટકાઉ વિકાસ પ્રત્યે કૃભકો ની સતત પ્રતિબદ્ધતાને દર્શાવે છે, સાથે જ છત્તીસગઢમાં તેની પહોંચ અને સેવા વિતરણને પણ મજબૂત બનાવે છે. આ નવી સુવિધા ખેડૂતોને સશક્ત બનાવવા અને પ્રદેશમાં ટકાઉ કૃષિ પદ્ધતિઓને પ્રોત્સાહન આપવાના ક્રિભકોના મિશનને આગળ વધારવા માટે એક મહત્વપૂર્ણ કેન્દ્ર તરીકે કાર્ય કરશે.

કૃભકો ફિલ્મને મળી વૈશ્વિક ઓળખ

કૃભકો એ જાહેરાત કરતા ગર્વ અનુભવે છે કે તેની ફિલ્મ "ધ માર્ક ઓફ પ્રોગ્રેસ - યુનાઈટેડ ફાર્મર્સ (ઉન્નતિ કી પહેચાન - એકજૂટ કિસાન)" ને ભારતના સહકારી આંદોલનની તાકાત અને ખેડૂતોની સામૂહિક ભાવનાને ઉજાગર કરવા બદલ આંતરરાષ્ટ્રીય માન્યતા મળી છે.

આ ફિલ્મને ઇન્ડિપેન્ડન્ટ શોર્ટ્સ એવોર્ડ્સ - ઇન્ટરનેશનલ ફિલ્મ ફેસ્ટિવલ ૨૦૨૬ (લોસ એન્જલસ, યુએસએ) માં વિજેતા જાહેર કરવામાં આવી છે અને બેસ્ટ શોર્ટ્સ કોમ્પિટિશન ૨૦૨૬ (યુએસએ) માં 'ઓફિશિયલ સિલેક્શન' તરીકે પણ પસંદ કરવામાં આવી છે.

આ સિદ્ધિ સહકારની શક્તિશાળી ગાથાને પ્રતિબિંબિત કરે છે અને દર્શાવે છે કે ખેડૂતો કેવી રીતે એકતા અને સામૂહિક પ્રયાસો દ્વારા ટકાઉ કૃષિ પ્રગતિ અને ગ્રામીણ વિકાસમાં યોગદાન આપી રહ્યા છે.

એપ્રિલ મહિનાના મુખ્ય કૃષિ કાર્યો

ઘઉં અને જવ,

એપ્રિલ મહિનામાં ઘઉં અને જવનો પાક સામાન્ય રીતે પાકીને તૈયાર થઈ જાય છે. પાક સંપૂર્ણપણે પાકી ગયા પછી તરત જ તેની કાપણી (લણણી) કરી લેવી જોઈએ, કારણ કે ખેતરમાં વધુ સમય સુધી ઊભો રહેવાથી કેટલીક જાતોમાં દાણા ખરવા લાગે છે અને પક્ષીઓ તથા ઉંદરોથી થતા નુકસાનની શક્યતા પણ વધી જાય છે.સામાન્ય રીતે એવો અંદાજ છે કે ઘઉંના કુલ ઉત્પાદનનો લગભગ ૮ ટકા ભાગ કાપણી પછી નાશ પામે છે, જેને યોગ્ય વ્યવસ્થાપન દ્વારા ઘટાડી શકાય છે. જ્યારે દાણા સોનેરી રંગના થઈને સખત થઈ જાય અને તેમાં લગભગ ૧૮-૨૦ ટકા ભેજ રહે, ત્યારે કાપણી યોગ્ય માનવામાં આવે છે.સંગ્રહ માટે દાણાને સારી રીતે સૂકવીને તેમાં ભેજનું પ્રમાણ ૧૦-૧૨ ટકાથી વધુ રહેવા દેવું જોઈએ નહીં. સંગ્રહ કરતા પહેલા કોઠીઓ, વખારો કે ઓરડાઓની સારી રીતે સફાઈ કરી લેવી જોઈએ અને દીવાલો તથા ભોંયતળિયા પર મેલાથિયોન ૫૦ ટકા દ્રાવણનો છંટકાવ કરવો જોઈએ. અનાજને સંગ્રહ સ્થાનોમાં ભર્યા પછી એલ્યુમિનિયમ ફોસ્ફાઈડની ગોળીઓનો ઉપયોગ કરીને સંગ્રહ કક્ષને હવાચુસ્ત કરી દેવો જોઈએ, જેથી જીવાતોથી રક્ષણ મળી શકે.

ચણા, વટાણા અને મસૂર

ચણા, વટાણા અને મસૂરના પાકની પરિપક્વતાનો સંકેત ત્યારે મળે છે જ્યારે છોડના પાંદડા પીળા કે ભૂરા થવા લાગે છે અને શિંગો સુકાવા લાગે છે. જો શિંગોની અંદરના દાણા પીળા થવા લાગે તો તે પાક પાકી ગયો હોવાનો સંકેત છે. કાપણી (લણણી) એ સમયે કરવી જોઈએ જ્યારે દાણામાં ભેજ ૧૫ ટકાથી ઓછો હોય. વધુ ભેજવાળી સ્થિતિમાં કાપણી અને મડાઈ (થ્રેશિંગ) કરવાથી બીજની ગુણવત્તા અને અંકુરણ ક્ષમતાને અસર થઈ શકે છે.

કાપણી પછી પાકને ૩-૪ દિવસ તડકામાં સૂકવીને થ્રેશિંગ કરવું જોઈએ અને દાણાને ૪-૫ દિવસ વધુ સૂકવ્યા પછી જ તેનો સંગ્રહ કરવો જોઈએ. સુરક્ષિત સંગ્રહ માટે દાણામાં ભેજનું પ્રમાણ લગભગ ૧૦-૧૨ ટકા હોવું જોઈએ. લાંબા સમય સુધી સંગ્રહ કરવા માટે બિન્સ (ડબ્બા) અથવા સાયલોનો ઉપયોગ વધુ સુરક્ષિત માનવામાં આવે છે.

ઉનાળુ મગફળી

ઉનાળુ મગફળીની ખેતી બટાટા, વટાણા અથવા અન્ય રવિ પાકોની કાપણી પછી ખાલી પડેલા ખેતરોમાં કરી શકાય છે. આ માટે ગોરાડુ અથવા રેતાળ ગોરાડુ જમીન સૌથી વધુ અનુકૂળ હોય છે. ઉન્નત જાતોમાં અવતાર, ટીજી-૨૬, ટીજી-૩૭, ડી.એચ-૮૬, કૌશલ અને પ્રકાશ મુખ્ય છે. વાવણી પહેલાં બીજ માવજત (સીડ ટ્રીટમેન્ટ) કરવી આવશ્યક છે. આ માટે બીજને થીરમ અને કાર્બેન્ડાઝિમથી પટ આપી શકાય છે અને ત્યારબાદ રાઈઝોબિયમ કલ્ચરથી માવજત આપવી ફાયદાકારક રહે છે.ખાતરોનો ઉપયોગ જમીન પરીક્ષણ (સોઈલ ટેસ્ટિંગ) ના આધારે કરવો જોઈએ. ખેતર તૈયાર કરતી વખતે સડેલું છાણિયું ખાતર ઉમેરવું એ પાકની વૃદ્ધિ માટે લાભદાયક રહે છે.

સૂર્યમુખી

ઘઉંની કાપણી પછી ખાલી ખેતરોમાં સૂર્યમુખીની વાવણી એપ્રિલ મહિનામાં પણ કરી શકાય છે. વાવણી માટે પ્રતિ હેક્ટર દીઠ લગભગ ૮-૧૦ કિલોગ્રામ બીજ પૂરતું હોય છે. હારથી હાર (પંક્તિ) વચ્ચેનું અંતર ૪૫-૬૦ સેન્ટિમીટર તથા છોડથી છોડ વચ્ચેનું અંતર ૧૫-૨૦ સેન્ટિમીટર રાખવું જોઈએ. બીજને ૪-૫ સેન્ટિમીટર ઊંડાઈ પર વાવવા યોગ્ય રહે છે.બીજનું અંકુરણ સારું થાય તે માટે વાવણી પહેલાં બીજને થોડો સમય પાણીમાં પલાળી રાખી, છાયામાં સૂકવ્યા બાદ વાવવા જોઈએ અને બીજ માવજત (સીડ ટ્રીટમેન્ટ) ચોક્કસપણે કરવી જોઈએ.

ઉનાળુ મકાઈ

ઉનાળુ મકાઈની ખેતી માટે પીએમએચ-૨, પીએમએચ-૭, પીએમએચ-૮, વિવેક-૪, વિવેક-૫ તથા પૂસા અર્લી હાઈબ્રિડ જેવી ઉન્નત સંકર જાતો અનુકૂળ છે. પાકમાં નિંદામણ અને ગોડકામનું વિશેષ મહત્વ છે, જેનાથી નીંદણ નિયંત્રણની સાથે-સાથે જમીનમાં હવાની અવરજવર પણ સુધરે છે. રાસાયણિક નીંદણ નિયંત્રણ માટે એટ્રાઝીન અથવા એલાક્લોરનો ઉપયોગ કરી શકાય છે.બેબીકોર્નની ખેતી પણ આ સિઝનમાં લાભદાયી રહે છે. તેના કાચા ડોડાનો ઉપયોગ શાકભાજી, સૂપ, સલાડ તથા અથાણું બનાવવામાં કરવામાં આવે છે અને બજારમાં તેની સારી માંગ રહે છે. આ પાક લગભગ ૫૦-૬૦ દિવસમાં તૈયાર થઈ જાય છે.

જમીન પરીક્ષણ

રવિ પાકની કાપણી પછી ખેડૂતોએ પોતાના ખેતરોમાંથી જમીનના નમૂના એકત્ર કરી નજીકની જમીન પરીક્ષણ પ્રયોગશાળામાં તપાસ માટે મોકલવા જોઈએ. મૃદા સ્વાસ્થ્ય કાર્ડ (સોઈલ હેલ્થ કાર્ડ) ના આધારે ખાતરો અને પોષક તત્વોનો સંતુલિત ઉપયોગ કરવાથી જમીનની ફળદ્રુપતા જાળવી રાખવામાં મદદ મળે છે અને ઉત્પાદનમાં વધારો થાય છે.

શાકભાજીના પાકો

ભીંડા

ભીંડાની ઉન્નત જાતોમાં આઝાદ ભીંડા-૧, આઝાદ ભીંડા-૨, પરભણી ક્રાંતિ, વર્ષા ઉપહાર, પૂસા એ-૪, પૂસા એ-૫, અર્કા અનામિકા અને અર્કા અભય મુખ્ય છે. વાવણીના લગભગ ૩૦ દિવસ પછી ૩૫-૪૦ કિલોગ્રામ નાઇટ્રોજનનો ટૉપ ડ્રેસિંગ (પૂર્તિ ખાતર) તરીકે ઉપયોગ કરવો લાભદાયક રહે છે. પાકમાં પ્રકાંડ અને ફળ કોરી ખાનારી ઇયળ તથા પીળો મોઝેક રોગનો ઉપદ્રવ જણાય તો કાર્બોસલ્ફાન અથવા મેલાથિયોનનો છંટકાવ કરીને નિયંત્રણ કરી શકાય છે.

કારેલા

કારેલાની મુખ્ય જાતોમાં પૂસા સંકર-૧, પૂસા સંકર-૨ તથા પૂસા વિશેષનો સમાવેશ થાય છે. તેની વાવણી પ્રતિ હેક્ટર દીઠ લગભગ ૫-૬ કિલોગ્રામ બીજના દરે કરવામાં આવે છે. ખેતરની અંતિમ ખેડ વખતે સડેલું છાણિયું ખાતર ઉમેરવું લાભદાયક રહે છે. પાક માટે સામાન્ય રીતે પ્રતિ હેક્ટર દીઠ ૧૨૦ કિલોગ્રામ નાઇટ્રોજન, ૧૦૦ કિલોગ્રામ ફોસ્ફરસ અને ૮૦ કિલોગ્રામ પોટાશની ભલામણ કરવામાં આવે છે, જેમાં નાઇટ્રોજનનો બાકીનો જથ્થો ઊભા પાકમાં બે વાર આપવામાં આવે છે.

ડુંગળી અને લસણ

મહિનાના અંતમાં તૈયાર થઈ ગયેલા ડુંગળી અને લસણના પાકની ખોદણી (લણણી) કરવી જોઈએ. ખોદણીના લગભગ ૧૦-૧૨ દિવસ પહેલાં સિંચાઈ બંધ કરી દેવી જોઈએ જેથી ગાંઠો સારી રીતે પરિપક્વ થઈ શકે અને સંગ્રહ કરવાની ક્ષમતા વધી શકે. ખોદણી કર્યા પછી પાકને થોડા દિવસો સુધી છાયામાં સૂકવ્યા બાદ જ તેનો સંગ્રહ કરવો જોઈએ.

ચોળી

ચોળી (લોબિયા) ગરમ અને અર્ધ-શુષ્ક આબોહવાનો પાક છે, જેના માટે ૨૦-૩૦°C તાપમાન અનુકૂળ રહે છે. તેની ખેતી ગોરાડુ અથવા રેતાળ ગોરાડુ જમીનમાં સારી જલ નિકાસ સાથે કરી શકાય છે. ઉન્નત જાતોમાં પૂસા ધારણી, પૂસા ફાલ્ગુની, પંત લોબિયા શૃંખલા, સ્વર્ણ હરિતા, કાશી કંચન તથા જીસી-૬ મુખ્ય છે. ખાતરોનો ઉપયોગ જમીન પરીક્ષણના આધારે કરો તથા ખેતર તૈયાર કરતી વખતે સડેલું છાણિયું ખાતર ઉમેરવું લાભદાયક રહે છે.

ધાણા

ધાણાની ખેતી લીલા પાંદડા માટે લગભગ આખા વર્ષ દરમિયાન કરવામાં આવે છે અને તેના માટે ગોરાડુ જમીન સૌથી વધુ અનુકૂળ માનવામાં આવે છે. મુખ્ય જાતોમાં પૂસા સેલેક્શન-૩૬૦, પંત હરિતિમા, સાધના, સ્વાતી તથા ડી.એચ.-૫ નો સમાવેશ થાય છે. સામાન્ય રીતે પિયત (સિંચાઈવાળી) અવસ્થામાં ૧૨-૧૫ કિલોગ્રામ તથા બિન-પિયત અવસ્થામાં ૨૫-૩૦ કિલોગ્રામ બીજ પ્રતિ હેક્ટર દીઠ જરૂરી હોય છે. વાવણી પહેલાં બીજ માવજત (સીડ ટ્રીટમેન્ટ) અને ખાતરોનો ઉપયોગ જમીન પરીક્ષણના આધારે કરવો જોઈએ.

બાગાયતી પાકો

કેરી

એપ્રિલ મહિનામાં આંબાના બગીચાઓમાં છોડની ઉંમર મુજબ નાઇટ્રોજન, ફોસ્ફરસ અને પોટાશનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ. ગુચ્છા રોગ (Malformation) થી ગ્રસ્ત મોર (ફૂલ) ને તોડીને નાશ કરી દેવો જોઈએ તથા ફળોને ખરતા અટકાવવા માટે પ્લાનોફિક્સ અથવા એન.એ.એ. (NAA) નો છંટકાવ કરવો જોઈએ. મિલીબગ, હોપર (મધિયો) વગેરે જીવાતોના નિયંત્રણ માટે જરૂરિયાત મુજબ કીટનાશકનો છંટકાવ કરવો જોઈએ.

જામફળ

એપ્રિલ મહિનામાં જામફળના બગીચાઓમાં પિયત (સિંચાઈ) આપવી જોઈએ નહીં તથા આ સમયે આવતા ફૂલોને તોડી નાખવા જોઈએ. રોગ નિયંત્રણ માટે બગીચાઓને સાફ રાખો અને રોગિષ્ઠ ડાળીઓને કાપીને કોપર ઓક્સીક્લોરાઇડનો છંટકાવ કરવો જોઈએ.

લીંબુ

લીંબુના છોડને કમ્પોસ્ટ અને યુરિયા આપવું લાભદાયક રહે છે. સિલ્લા, લીફ માઈનર અને સફેદ માખીના નિયંત્રણ માટે મેલાથિયોનનો છંટકાવ કરવો જોઈએ. સૂક્ષ્મ પોષક તત્વોની ઉણપ જણાય ત્યારે ઝિંક સલ્ફેટ અથવા માઈક્રોન્યુટ્રિઅન્ટનો છંટકાવ કરી શકાય છે.

આમળા

ઉનાળાની ઋતુમાં આમળાના છોડમાં ૧૦-૧૨ દિવસના અંતરે પિયત (સિંચાઈ) આપવી જોઈએ. શરૂઆતના વર્ષોમાં બગીચામાં આંતરપાક લઈ શકાય છે તથા જીવાતોના નિયંત્રણ માટે યોગ્ય કીટનાશકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

કેળા

કેળાના છોડમાં પ્રતિ છોડ દીઠ લગભગ ૨૫ ગ્રામ નાઇટ્રોજન, ૨૫ ગ્રામ ફોસ્ફરસ અને ૧૦૦ ગ્રામ પોટાશ આપવો જોઈએ. સાથે જ છોડની આસપાસ નીકળતા બિનજરૂરી પિલ્લાઓ (સકર્સ) ને સમયાંતરે દૂર કરતા રહેવું જોઈએ.

અંગુર

દ્રાક્ષના વેલાઓને (છોડને) તેમની ઉંમર મુજબ નાઇટ્રોજન અને પોટાશ આપવો જોઈએ. મોટા છોડ માટે ખાતરનું પ્રમાણ વધારીને આપવું લાભદાયક રહે છે.

લીચી

લીચીના બગીચાઓમાં જરૂરિયાત મુજબ પિયત (સિંચાઈ) આપવી અને છોડની ઉંમર મુજબ યુરિયા આપવું. ફળ કોરી ખાનારી ઇયળના નિયંત્રણ માટે ડાયક્લોરોવાસનો છંટકાવ કરવો લાભદાયક રહે છે.

ફૂલો અને સુગંધિત છોડ

ગ્લેડીયોલસ

કંદની ખોદણીના લગભગ ૧૫ દિવસ પહેલાં પિયત (સિંચાઈ) બંધ કરી દેવી જોઈએ. સ્પાઈક કાપ્યાના ૪૦-૪૫ દિવસ પછી કંદ (કોર્મ) ખોદીને તેને ૦.૨ ટકા મેન્કોઝેબથી પટ આપીને (ઉપચારિત કરીને) તેનો સંગ્રહ કરવો જોઈએ.

રજનીગંધા

પાકમાં લગભગ એક અઠવાડિયાના અંતરે પિયત (સિંચાઈ) આપવી જોઈએ તથા બે અઠવાડિયાના અંતરે ગોડકામ કરવાથી છોડની વૃદ્ધિ સારી થાય છે.

ગલગોટા

એફિડ (મોલો-મસી), કેટરપિલર (ઈયળ) અને માઈટ (કથિરી) ના નિયંત્રણ માટે ૦.૨ ટકા મેટાસિસ્ટોક્સ અથવા ૦.૨ ટકા રોગોરનો છંટકાવ અઠવાડિયાના અંતરે કરવો જોઈએ.

સલાહ

ખેડૂતોને સલાહ આપવામાં આવે છે કે તેઓ સ્થાનિક કૃષિ-આબોહવાની પરિસ્થિતિઓ અનુસાર આ ભલામણોનું પાલન કરે અને કોઈપણ છોડ સંરક્ષણ પગલાં અપનાવતા પહેલા કૃષિ નિષ્ણાતોની સલાહ લે.

KRIBHCO
Cooperative and beyond...

કૃભકો દ્વારા ગુજરાતમાં ખેડૂત લક્ષી વિસ્તરણ પ્રવૃત્તિઓની આછેરી ઝલક

સહકારી શિક્ષણ પરિષદ: પાલનપુર, જિલ્લો: બનાસકાંઠા, ગુજરાત

ક્ષેત્ર પ્રદર્શન: સીમાસી, તાલુકો: મેંદરડા, જીલ્લો: જુનાગઢ, ગુજરાત

ખેડૂત સભા: નરોડા, તાલુકો: ખાનપુર, જિલ્લો: મહીસાગર, ગુજરાત

પશુ આરોગ્ય કેમ્પ: મહાદેવપુરા ડાભલા, તાલુકો: વિજાપુર, જિલ્લો: મહેસાણા (ક્લસ્ટર વિલેજ એડોપ્શન પ્રોગ્રામ અંતર્ગત)

ડીલર કોન્ફરન્સ: લીંબુડા, જિલ્લો: જામનગર, ગુજરાત

પાક સેમિનાર: ગુણાતીતપુર, જિલ્લો: કચ્છ, ગુજરાત

સમૂહ ચર્ચા: સાંતલપુર, તાલુકો: વંથલી, જીલ્લો: જુનાગઢ, ગુજરાત

ખેડૂત સભા: ઝેર, તાલુકો: નસવાડી, જિલ્લો: છોટાઉદેપુર, ગુજરાત

કૃભકો પ્લાન્ટ, સુરત ખાતે કર્મચારી કૌશલ્ય વર્ધન અને સુરક્ષા તાલીમ કાર્યક્રમોનું આયોજન

માર્ચ ૨૦૨૬ દરમિયાન, કૃભકો પ્લાન્ટ, સુરત ખાતે એચઆરડી વિભાગ દ્વારા કર્મચારીઓની ક્ષમતાઓ, વ્યવહારુ અસરકારકતા અને સુરક્ષા જાગૃતિ વધારવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે તાલીમ કાર્યક્રમોની શ્રેણીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ મહિના દરમિયાન કુલ ચાર વ્યવહારુ અને સુરક્ષા તાલીમ કાર્યક્રમો યોજવામાં આવ્યા હતા, જેમાં કર્મચારીઓ માટે પ્રાથમિક સારવાર (ફર્સ્ટ એઇડ), ઓનરશિપ માઇન્ડસેટ (માલિકીનો ભાવ), કાર્યસ્થળ પર સુરક્ષા અને ઇમોશનલ ઇન્ટેલિજન્સ (ભાવનાત્મક બુદ્ધિ) જેવા મહત્વના ક્ષેત્રોને આવરી લેવામાં આવ્યા હતા. આ કાર્યક્રમો પ્રતિષ્ઠિત બાહ્ય સંસ્થાઓના નિષ્ણાતો દ્વારા સંચાલિત કરવામાં આવ્યા હતા.

આ સત્રોમાં પ્રાથમિક સારવારની તાલીમ દ્વારા કટોકટીની પરિસ્થિતિઓ માટે કર્મચારીઓની સજ્જતા મજબૂત કરવા, 'ઓનરશિપ માઇન્ડસેટ' દ્વારા જવાબદારી અને સક્રિય કાર્યશૈલીને પ્રોત્સાહન આપવા અને કાર્યસ્થળ પર સુરક્ષા પદ્ધતિઓને વધુ દ્રઢ કરવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું હતું. વધુમાં, ઇમોશનલ ઇન્ટેલિજન્સ કાર્યક્રમે કર્મચારીઓમાં પરસ્પર કાર્યક્ષમતા અને ટીમ સહયોગ વધારવામાં મદદ કરી હતી. આ ઉપરાંત, ૨૫ માર્ચ ૨૦૨૬ થી નવા જોડાયેલા વર્કમેન તાલીમાર્થીઓ માટે એક વ્યાપક ઇન્ડક્શન તાલીમ કાર્યક્રમ શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો, જેનો મુખ્ય હેતુ તેમને સંસ્થાકીય નીતિઓ, સુરક્ષાના માપદંડો અને પ્લાન્ટની કામગીરીથી માહિતગાર કરવાનો હતો. એકંદરે, આ તાલીમ પહેલોમાં વિવિધ વિભાગોના કર્મચારીઓએ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો હતો. કૃભકો પ્લાન્ટ, સુરત ખાતે કર્મચારીઓની ક્ષમતા નિર્માણ અને સતત શિક્ષણ, સુરક્ષા તથા સંસ્થાકીય ઉત્કૃષ્ટતાની સંસ્કૃતિ કેળવવામાં એચઆરડી વિભાગ સક્રિય ભૂમિકા ભજવી રહ્યો છે.

નવી શરૂઆત: આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસે 'કૃભકો લેડીઝ ક્લબ'નું પુનઃ લોકાર્પણ

સાથ-સહકાર અને સશક્તિકરણની ભાવનાની ઉજવણી કરતા, ૮ માર્ચ ૨૦૨૬ ના રોજ આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ નિમિત્તે 'કૃભકો લેડીઝ ક્લબ' (KLC) નું ભવ્ય રીતે પુનઃ લોકાર્પણ કરવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રસંગે મહિલા કર્મચારીઓ અને કર્મચારીઓના જીવનસાથીઓ આત્મીયતા, સંપર્ક અને નવા ઉત્સાહના એક સહિયારા મંચ પર એકત્રિત થયા હતા. સભ્યોમાં હકારાત્મકતાનો માહોલ જોવા મળ્યો હતો કારણ કે તેઓ KLC ના એક વાઈબ્રન્ટ (જીવંત) નવા પ્રકરણની શરૂઆતની સાક્ષી બનવા માટે ભેગા થયા હતા.

કાર્યક્રમની વિગતો નીચે મુજબ છે:

- ઉમળકાભેર સ્વાગત: કાર્યક્રમની શરૂઆત હાર્દિક સ્વાગત સાથે કરવામાં આવી હતી.
- ક્લબનું વિઝન: ક્લબના વિઝન વિશે ટૂંકમાં પરિચય આપવામાં આવ્યો હતો—જેનો ઉદ્દેશ્ય મહિલાઓને એકબીજા સાથે જોડાવા, પોતાના વિચારો વ્યક્ત કરવા અને સાથે મળીને પ્રગતિ કરવા માટે એક જગ્યા પૂરી પાડવાનો છે.
- પારિવારિક બંધન: આ પુનઃ લોકાર્પણ માત્ર એક ક્લબનું પુનરુત્થાન જ નથી, પરંતુ કૃભકો પરિવારના સંબંધોને વધુ મજબૂત બનાવવાનું પ્રતીક પણ છે.

પરસ્પર સંવાદ, આનંદદાયક વાતચીત અને સામૂહિક સહભાગીદારીએ આ કાર્યક્રમને જીવંત અને યાદગાર બનાવ્યો હતો. સભ્યોમાં જોવા મળતો આનંદ અને ઉત્સાહ આગામી પ્રવૃત્તિઓમાં ફાળો આપવાની તેમની આતુરતા દર્શાવતો હતો.

આ પુનઃ લોકાર્પણ સાથે, KLC સર્જનાત્મકતા, સુખાકારી (વેલનેસ) અને અર્થપૂર્ણ જોડાણ માટેનું એક પ્લેટફોર્મ બનવા માટે સજ્જ છે. તે સહાયક અને સર્વસમાવેશક વાતાવરણ જાળવી રાખવા માટે કૃભકોના સતત પ્રયાસોનું પ્રતિબિંબ છે.

કાર્યક્રમનો અંત સ્મિત, નવા પરિચયો અને ભવિષ્યની સફર માટેની સહિયારી અપેક્ષા સાથે થયો—જે ઉજવણી, સહયોગ અને એકતાથી ભરેલી હશે.

કૃભકો ટાઉનશીપમાં હોળી-ધુળેટી પર્વની ભવ્ય ઉજવણી: એકતા અને ઉમંગનો સંગમ

કૃભકો ટાઉનશીપ ખાતે હોળીનો જીવંત તહેવાર અત્યંત ઉત્સાહ અને ઉમંગ સાથે ઉજવવામાં આવ્યો હતો, જેણે રહેવાસીઓને એકતા, પરંપરા અને ખુશીના તાંતણે બાંધ્યા હતા.

હોળી દહન:
૨ માર્ચ ૨૦૨૯ની પવિત્ર સાંજે, હોળી દહન વિધિ ભક્તિ અને ઉષ્માપૂર્ણ વાતાવરણમાં સંપન્ન થઈ હતી. આ ઉજવણીની શરૂઆત સાંજે ૬:૩૦ કલાકે આદરણીય પ્લાન્ટ હેડ & ઓપરેશન્સ ડાઇરેક્ટર શ્રી પી. ચંદ્ર મોહન અને શ્રીમતી પી. ચંદ્ર મોહનની પ્રેરક ઉપસ્થિતિમાં થઈ હતી, જેમણે શાસ્ત્રોક્ત વિધિ મુજબ પૂજા અર્ચના કરી હતી. વરિષ્ઠ અધિકારીઓ અને ટાઉનશીપના રહેવાસીઓ આ વિધિના સાક્ષી બનવા માટે એકત્રિત થયા હતા અને એકબીજાને પર્વની શુભેચ્છાઓ પાઠવી હતી.

પૂજા બાદ જ્યારે હોળી પ્રગટાવવામાં આવી ત્યારે સમગ્ર વાતાવરણ સકારાત્મકતા અને સાંસ્કૃતિક રંગોથી ભરાઈ ગયું હતું. રહેવાસીઓએ પ્રાર્થના કરી અને સૌના કલ્યાણ તથા સમૃદ્ધિની કામના કરી હતી. અગ્નિની જ્વાળાઓએ અસત્ય પર સત્યના વિજયનું પ્રતીક રજૂ કર્યું હતું.

ધુળેટી મિલન:
૪ માર્ચ ૨૦૨૯ના રોજ કૃભકો ટાઉનશીપના શકુંતલમ ગ્રાઉન્ડ ખાતે ભવ્ય 'ધુળેટી મિલન' કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. સવારની શરૂઆત તાજગીભર્યા પવન અને ઉત્સવના ઉમંગ સાથે થઈ હતી. હવામાં ઉડતા અબીલ-ગુલાલ અને કેસરીયા રંગોએ સમગ્ર મેદાનને રંગીન અને ઉત્સવમય બનાવી દીધું હતું.

વરિષ્ઠ અધિકારીઓ અને ટાઉનશીપના રહીશોએ આ ઉજવણીમાં ઉમંગભેર ભાગ લીધો હતો. શકુંતલમ ગ્રાઉન્ડ જાણે રંગોના મહાસાગરમાં ફેરવાઈ ગયું હતું, જ્યાં લોકોએ એકબીજાને હર્ષોલ્લાસ સાથે રંગે રમાડ્યા હતા. બાળકોએ ડીજેના તાલે અને પાણીની છોળો વચ્ચે નાચી-કૂદીને વાતાવરણમાં વિશેષ ઉર્જા ભરી દીધી હતી. દરેક ચહેરો સ્મિત અને વિવિધ રંગોના મિશ્રણથી ખીલી ઉઠ્યો હતો.

રહેવાસીઓના વિશાળ જનસમૂહની ગરિમામય ઉપસ્થિતિ સાથે, આ ઉજવણીએ સમુદાય અને પરસ્પર ભાઈચારાનું સુંદર ઉદાહરણ પૂરું પાડ્યું હતું. આ ઉત્સવનું સમાપન સ્વાદિષ્ટ પ્રીતિભોજન સાથે થયું, જ્યાં સૌએ સાથે મળીને ભોજનનો આનંદ માણ્યો અને સુંદર સ્મૃતિઓ અંકિત કરી.
સમગ્રપણે, કૃભકો ટાઉનશીપમાં હોળીની ઉજવણી ખૂબ જ સફળ રહી, જે સૌ માટે આનંદ, રંગો અને કાયમી યાદોથી ભરેલી રહી.

પૂસા કૃષિ વિજ્ઞાન મેળા ૨૦૨૬ માં ટકાઉ ખેતીને પ્રોત્સાહન.

કૃભકો ખેડૂતો અને હિતધારકો સાથે જોડાઈને ટકાઉ
ખેતી પદ્ધતિઓ અને સહકારી સેવાઓ પર ભાર મૂકે છે.

કૃષક ભારતી કોઓપરેટીવ લિમિટેડ (કૃભકો)

KRISHAK BHARATI COOPERATIVE LIMITED

હજીરા પ્લાન્ટ, સુરત - 394 515 (ગુજરાત)